

Prenumerata miesięczna:

Bez odnośnika 4— zł.
Z odnośnikiem 4.50 „
Z przes. poczt. 4.50 „
Zagranicą... 8— „

Cena numeru:
20 groszy

Adres Redakcji:
ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr 3542.

Adres Admin. stracji:
ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr 1198.

Nr. czeku PKO 400 492

NOWA REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 2 po południu

Gony ogłoszeń
za 1 wiersz milimetry:

Zwykłe . . . . . 15 gr.
Nadesłane . . . 35 „
Po kronice . . . 45 „
Na 1-szej stronie 50 „
Drobne od słowa 7 „

Układ tabelaryczny
o 500% droższy.

Załączniki wedle umowy.

Wyłączne zastępstwo
na zachodnią Europę

M. DUKES, Następcy

WIEDEŃ. — Wollzeile 16.

Nasze pozycje.

Kraków, 19 kwietnia.

Jakkolwiek zmienimy dzisiaj kształt, objętość i formę druku, jednak pozostaniemy nadal dawną „Nową Reformą“, ponieważ idea jej pozostała ta sama, dla jakiej przed laty blisko pięćdziesięciu założyli nasz dziennik Romanowicz, Asnyk, Mieczysław Pawlikowski, Rutowski i inni, w jakiej prowadził go potem długie lata Tadeusz Romanowicz i Asnyk, jakiej my — ich następcy, byliśmy, jesteśmy i pozostaniemy wiernymi.

W istocie dziennika stanowi idea, której on służy, która daje sankeje jego robocie. „Nowa Reforma“ swoją ideę zachowuje w całości i w sile nie tylko nie zmniejszonej, lecz przeciwnie zwiększonej. Czerpie zaś ten przybytek ze świadomości, że liczne, niebawale liczne, grono obywatelstwa krakowskiego związało się ze sobą, aby za naszym piśmie stanąć.

Jaka była i jaka pozostanie ta centralna idea „Nowej Reformy“? Oto jest nią pogląd, że w politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturalnych warunkach naszej epoki, mieszczaństwo w najszerszym tego słowa znaczeniu — cały stan trzeci, czyli — jak się dziś mówi — „średni“ — powinien być głównym czynnikiem rządzenia państwem i społeczeństwem. Tak jest od dawna w całej Europie, której największymi jak najmniejszymi państwami rządzi burżuazja. Tak powinno być i w Polsce odrodzonej, jeżeli drogą właściwą państwem zachodnio-europejskim pragnie ona położyć pewnie i śmiało ku swoim celom.

Nie jest to doktrynerskim postulatem. Jest to faktem. Siła rządząca współczesnym światem cywilizowanym jest mieszczaństwo w tem znaczeniu, że kierują i rozstrzygają poglądy i idee wytwarzane, wywołane i uzasadniane przez oświecone mieszczaństwo. Ono jest w obecnej epoce kulturalnej jedyną klasą społeczną, zdolną do myślenia — ponad klasowego. Ono też jest głównym organizatorem życia gospodarczego i tych wszystkich niewspółmiernych możliwości, jakie ono otwiera. Ten stan rzeczy jest dzisiaj powszechnie i bezspornie uznanym. Feudalizm już wszędzie zrzekł się ostatecznie wszelkich swych praw na rzecz mieszczaństwa. Oświeco-

ny zaś socjalizm, w trafnym rozumieniu, że mieszczaństwo zadania swego dziejowego jeszcze nie skończyło, decyduje się także cierpliwie czekać i nie korzysta sposobności, jakie rozwój wypadków w ostatnich latach niejednokrotnie następczał, aby mieszczaństwo z jego stanowiska zepchnąć.

Brak silnego duchowo i materialnie mieszczaństwa był i jest największym niebezpieczeństwem Polski. Wskutek tego braku stara Polska upadła a nowa organizuje się takimi trudnościami i wśród tylu niebezpieczeństw. Parlamentaryzm polski chorzeje, republikanizm szwankuje nie dla czego innego, jak tylko dlatego, że obie te formy są właściwe społeczeństwu i państwu z silnie rozwiniętym mieszczaństwem. Muszą więc niedomagać tam, gdzie to mieszczaństwo jest ilościowo i jakościowo słabe, gdzie rozporządza ono ani dość starą ani dostatecznie bogatą tradycją rządzenia i współrządzenia.

W czasie rozdarcia i niewoli naród bronil się tem, że w szczególnej obfitości produkował typ patrioty, narodowca, uczuciowca, fideisty. Środek ten samoobrony narodu, przez samą naturę wskazany, okazał się skutecznym. Z okresu niewoli naród wyszedł jako wspólnota uczuciowa silniejsza bez porównania, niż był nim kiedykolwiek. Ale wielkie, wolne, równoprawne i suwerenne państwo musi hodować na swój użytek przede wszystkim typ obywatela, który byłby z natury uzdolnionym do ujmowania zagadnień życia publicznego w skali nie wależącego o swoje istnienie narodu, ale w skali wielkiego państwa, położonego w bardzo trudnych warunkach geo-politycznych, obciążonego wielkim, zaszczytnym, w szczęśliwych warunkach bardzo intratnym ale też i bardzo ryzykownym zadaniem pośredniczenia między wschodem a zachodem.

Typ takiego obywatela może produkować tylko mieszczaństwo polskie, tylko stan średni w najszerszym tego pojęcia znaczeniu, więc zarówno prze myślowcy i kupecy jak cała inteligencja wolno zawodowa zarówno, jak urzędnicy, jak wreszcie zorganizowane i politycznie dostatecznie uświadomione warstwy włościańskie i robotnicze. Cała

przyszłość państwa zależy od tego, czy ten właśnie typ wytworzy się dość szybko w odpowiedniej ilości i jakości.

Z upadkiem ostatnich przywilejów historycznych i rodowych, z zapanowaniem niepodzielnem pełnej demokracji formalnej obszar stanu średniego rozszerzył się na prawo i na lewo. W nowoczesnym społeczeństwie, które organizuje się nie w pionie, lecz w poziomie, nła powinno i nie może być inaczej. Jeżeli więc dzisiaj mówi się o mieszczaństwie, to nie ma się na myśli samych tylko cechów rękodzielniczych, kupeów i przemysłowców, ale ogół ludzi gospodarczo a przede wszystkim umysłowo samostannych bez względu na ich podział zawodowy. Cały ten równie wielki jak różnorodny ogół stanowi mieszczaństwo-burżuazję w nowoczesnym tego słowa rozumieniu. Na nim też całym cięży obowiązek wytwarzania owego typu nowoczesnego obywatela, rządzącego państwem w jego tak wiele obiecujących ale też tak wyjątkowo trudnych warunkach.

„Nowa Reforma“ chce pomagać w tej

MIĘDZYNARODOWE TARGI

w Poznaniu 407
od dnia 1 do 8 maja 1927 roku.

pracy przez formułowanie i szerzenie poglądów i zapatrywań, snuty z punktu widzenia nie takiej czy innej ciasnej grupy zawodowej, ale właśnie z punktu widzenia całego społeczeństwa polskiego w tem wyżej określonym, najszerszym jego znaczeniu, jako czynnika w pierwszym rzędzie powołanego do rządzenia państwem i za losy jego odpowiedzialnego. Nie dzielić lecz łączyć, nie zaostrzać, lecz łagodzić konieczne przeciwieństwa przez uświadamianie tego, co jest i co powinno być wszystkim grupom tego mieszczaństwa wspólne: oto zadanie, któremu dziennik nasz jak dotąd służył i tak nadal pragnie wiernie służyć.

Starzy, osiwiali w swojej służbie żołnierze stoją nadal na dotychczasowych swoich posterunkach. (s-i).

Ostateczne zerwanie Rzymu z Belgradem?

(Telegram własny „N. Reformy“).

Paryż, 19 kwietnia. „Petit Parisien“ donosi z Belgradu, że stracono tutaj nadzieję na pokojowe załatwienie włosko-jugosłowiańskiego konfliktu, a to z powodu opornego stanowiska rządu włoskiego. Uważają tu oficjalny komunikat, w którym Rzym wyraża zapatrywanie, że nie może dopuścić do rewizji traktatu w Tiranie, jako równoznaczny z zerwaniem bezpośredniego porozumienia z rządem ingosłowiańskim. Jugosławia, która pozostaje pod

wpływem wielkich mocarstw, nie zmieni swego punktu widzenia w sprawie międzynarodowego położenia Albanii. Problem więc wydaje się być nie do rozwiązania, a horyzont na Bałkanach zaciemnia się na nowo.

Rząd włoski wydaje się być przygotowanym na wszystkie ewentualności. Wielkie mocarstwa powinny bezwarunkowo interwenjować w tym konflikcie, którego powagi bynajmniej one same nie umniejszają.

Tragiczna wielka Sobota w Lizbonie.

Setki osób pod gruzami zawalonego dachu katedry.

(Telegram własny „N. Reformy“).

Paryż, 19 kwietnia. Jak donoszą z Lizbony, w Wielką Sobotę w katedrze zawalił się sufit nad główną nawą. Wypadek nastąpił w chwili gdy katedra była szczelnie wypełniona wier- nymi zebranymi na resurekcję.

Gruzami walącego się sufitu przysypanych zostało setki osób. Dotąd wydobyto 2 zabitych i 30 ciężko ranych. Lżejsze obrażenia odnio-

sło około 400 osób. Wiele osób zaginęło. Przypuszczają że znajdują się jeszcze pod gruzami.

Rozpowszechniajcie

„Nową Reformę“

WŁADYSŁAW RUDKOWSKI.

BRYLANTOWA GWIAZDA

Historja jednej nocy. 1

Wiosna...

Zmierzch zapadał.

Słońce znużone już wyczerpaną całodzienną pracą, układało się do wypoczynku. Z pod zaczerwienionych zmrużonych znużeniem powiek, stulających się coraz bardziej, żrenice słoneczne wysyłały coraz mniejsze i coraz słabsze promienie na zaróżowiony jeszcze od zachodu nieboskłon.

Gasy, jeden po drugim, blaski, wiosennego dnia, ciepła, wonna noc wiosenna brała świat w posiadanie...

Rozkoszny, lekki powiew roznosił świeżość wiosennego czaru po najdalszych i najbardziej ukrytych i osłoniętych zakątkach, wciskał się w wilgotne wnętrza suteryn dosięgał wysokich szczytów poddaszy wypierając z pierwszych łechliwiej piwnicy i brudną woń nędzy, z drugich wilgoć suszącej się bielizny gryzący pył sadzy kominowej, wnosząc za sobą zapach rozkwitających bzów, wonnych jaśminów, świeżej zieleni, budzącego się życia...

Wiosna... wiosna...

Zaciszne, osłonięte mgłą wieczoru aleje parków miejskich zaroily się setkami przytulnych do siebie par, przemówiły tysiącem westchnień, rozbrzmiały poszumem szeptanych słów pieszczoty i miłosnych zaklęć, tłumionych odgłosem gorących, długich pocałunków...

Ada Green szła wolno aleją parku. Była to najkrótsza droga z domu, gdzie na poddaszu czteropiętrowej, koszarowej kamienicy, w oficynie odnajmowała mały pokój, do trzeciorzędnej teatryku-kabaretu, w którym od dwóch tygodni występowała.

Szła powoli, jakby ociągając się, chłonąc w zapadłe piersi balsamiczne powietrze wiosennego wieczoru, zasłuchana w cichą muzykę pulsującą nowem życiem natury.

Z zaciemnionych zakątków dolatywały jej uszu to wybuchy wesołości, to szept miłosny, to ciche westchnienia; czasem w blasku latarni, przepuszczanym przez lekko rozkołysane gałęzie, mignęła jej w oczach para splecionych dłoni, lub sylwetki dwóch głów, do siebie przytulonych.

Na twarzy, pokreślonej licznymi zmarszczkami, gdzieś pod grubą warstwą nałożonego różu, poczuła Ada ciepło rumieńca, w sercu rozetliła nagle, pogrzebana pod popiołem zapomnienia i zawodów, utajona jeszcze iskierka nadziei, w zagasy, zmęczonych oczach zapalił się błysk jakiś, na wąskie, zwiędłe usta wypełznął dawno zapomniany, szczery uśmiech.

Pierś wezbrała falą utajonych pragnień, przez myśl przemknęło wspomnienie świetlanej przeszłości, szaleńczych porywów, nieokreślanych wybuchów młodości.

Omdlewające nogi wyprostowały się jakąś nową siłą, chód stał się bardziej elastyczny, żywszy.

Przeszedłszy długi szereg ścieżek ogrodowych wyszła z parku na ożywioną, jasno oświetloną ulicę, rojną od tłumów przechodniów, śpieszących w rozmaite strony.

Kusiła uśmiechem i nęcącym spojrzeniem uwodzicielki, spotykanych mężczyzn, pragnąc we wzroku przynajmniej jednego z nich wyczytać iskry pożądania, lub choćby ślad zainteresowania.

Przechodzili obok niej jedni, patrząc obojętnie, drudzy, nie rzuciwszy nawet spojrzenia, inni wreszcie z grymasem niechęci lub z uśmiechem politowania.

We wzroku ich niejednokrotnie czytała sztyderstwo:

— Ta stara, jeszcze?...

Przechodził dziesiąty, dwudziesty, setny obok niej, nieczuły na jej usiłowania podobania się. Uczuła zazdrość na widok przytulonych do siebie, zawieszonych sobie w ramionach, par młodych ludzi, gniew ją zbierał, kiedy tu i ówdzie usłyszała, przygłosny może nieco, wybuch wesołości, metalowy podźwięk srebrnego śmiechu młodej, ładnej, rozbawionej dziewczyny.

Im bardziej zbliżała się do teatryku, w którym od kilkunastu dni występowała jako kabaretowa, „międzynarodowa“ śpiewaczka, tem bardziej znikła nadzieja w jej duszy, dogasał błysk w jej oczach, zamierał uśmiech na wargach.

W kątach ust wypełznął wyraz gorczy, we wzroku przyczał się cień zwątpienia. Grymas rezygnacji przebiegł po zwiędłej twarzy, takież ruch ręką pogrzebał obudzone chwilowo nadzieje.

Była u celu.

W domu, w którym mieściło się jej „Varieté“, był też i szynk, szumnie nazwany restauracją. Weszła tam, a podszedłszy do bufetu, wyciągnęła z kieszeni zniszczonego płaszcza, który okrywał jej szczupłą postać, ćwierćlitrową flaszeczkę i zażądała mocnej wódki.

Kiedy szynkarz podał jej pełną buteleczkę, zapłaciła prawie ostatnimi pieniędzmi, jakie miała w podartej, zniszczonej portmonetce. Rozejrzała się po szynkowej izbie, obojętnym wzrokiem patrząc na twarze kilku robotników, którzy siedzieli przy stołach, pijąc i wódkę czy piwo, spowici mgłą gryzącego dymu z papierosów najgorszej sorty i fajkowego tytoniu. Kiedy zobaczyła, że nikt nie zwraca na nią uwagi, wyjęła szybko korek z buteleczki i przechylając ją w dłoń, pociągnęła wprost z flaszki potężny haust mocnego trunku.

Likwidacja konfliktu sowiecko-szwajcarskiego.

Telegram sowieckiej agencji Pass z Moskwy donosi, że ostatecznie zlikwidowany został długotrwały konflikt sowieków z rządem szwajcarskim. Wywołany w swoim czasie zamordowaniem sowieckiego reprezentanta Worowskiego podczas konferencji w Lozanie, oraz zamachem na drugiego sowieckiego dyplomata A. Rensa. Jak wiadomo sowieci z powodu tych zamachów zasadniczo odmawiali wzięcia udziału w różnych konferencjach międzynarodowych, które były projektowane w Szwajcarii. W związku z tem, jak podaje telegram moskiewski, mocarstwa zainteresowane w międzynarodowych konferencjach wywarły nacisk na Szwajcarię, by usunąć istniejące trudności. W następstwie tego przyszło w Berlinie do rokowań między tamtejszym posłem szwajcarskim dr Ruefenahem i pełnomocnikiem sowieckim Krestinskim. Rokowania doprowadziły do porozumienia i zakończyły się sianiem protokołu w którym rząd szwajcarski wyraża ubolewanie z powodu popełnionych zamachów oraz oświadcza gotowość rozwiązania sprawy pomocy materialnej dla córki Worowskiego skoro tylko przyjdzie do rokowań między obu rządami w zakresie wszystkich kwestyj wymagających uregulowania. „Temsaman — oświadcza protokół — oba rządy uznają konflikt, istniejący dotychczas między ich krajami, za zlikwidowany”.

Sytuacja na chińskim terenie wojny.

Pekińskie depeze z niedzieli i poniedziałku zdają się wskazywać, że na chińskim terenie wojny przygotowuje się zasadnicza i decydująca zmiana sytuacji. Mianowicie idzie tu o układy między armiami północną a armią kantoniską, w kierunku osiągnięcia kompromisu i w następstwie tego — zaniechania kroków wojennych.

Już w sobotę doniosło Biuro Reutersa, że między obu stronami **rozpoczęły się rokowania** o zawieszenie broni, a dalsze londyńskie doniesienia z Pekinu głoszą, że między Ciang Tso Linem a Ciang Kai Szkiem doszło już do porozumienia.

Powyższe informacje wymagają jeszcze potwierdzenia, sprawozdania zaś z placu boju i z operacji wojennych nie wnoszą na razie w tym kierunku żadnego wyświeślenia i brzmia sprzecznie. Tak np. „Morning Post” donosiła, że w sytuacji militarnej nastąpił zasadniczy zwrot, wywołany tem, że wojska kantoniskie marszem oskrzydłującym miały się przedostać na tyły wojsk północnych i tem samem zmusić je do cofnięcia się i zrezygnowania z owoców odniesionych poprzednio zwycięstw. Z drugiej strony depeze paryskie z Szangaju głoszą, że na placu boju nie zaznaczyła się żadna zmiana, zwłaszcza nad rzeką Jang Tse Kiang nastąpił zastój i obie strony, nie podejmując prób przekroczenia rzeki, ograniczyły się tylko do okopania i umocnienia swych pozycji.

W Szangaju nastąpił spokój. Po krwawym stłumieniu próby komunistycznej rewolty strajk związków zawodowych załamał się i jak donosi Reuter już w sobotę 35.000 robotników powróciło do pracy.

Powszechny strajk Związków Zawod. w Ch'nach.

(Telegram własny „N. Reformy”).

Londyn, 19 kwietnia. Depesze z Szangaju podają, że aczkolwiek strajk związków zawodowych w Szangaju złamany został, to jednak centralny zarząd ogólnego państwowego wszystkich związków zawodowych postanowił **proklamować powszechny strajk** na znak protestu przeciw ostrym wystąpieniom władz miejscowych, przeciwko organizacjom robotniczym. Ogółem organizacje związków zawodowych liczą 800.000 członków.

Uczuła rozkosz ciepła, rozchodzącego się we wnętrzu alkoholu i zawrotne uderzenie krwi do głowy. Rozkoszne ciepło ogarnęło cały jej organizm, zamroczyło na chwilę mózg.

Wódka! Młasnęła z zadowoleniem językiem. Włożywszy flaszkę napowrót do kieszeni, wyszła znów na ulicę włokąc powoli za sobą leniwe, omdlewające nogi, patrząc szklistym wzrokiem w rozjaśnioną lukowienią lampami gardziel gwarnej ulicy.

Była na miejscu przed bramą teatryku. Przez bramę wjazdową domu, brudne, wiecznie wilgotne podwórko, przez wąski, kurytarz oświetlony skąpo sufitową żarówką, potarżana przez śpieszących to w tę, to w ową stronę kurytarza robotników, wreszcie przez małe, odrapane, boczne drzwi, weszła do garderoby.

Upadła raczej, niż usiadła na niski taburecik, stojący przed umieszczonym pod ścianą stolikiem do charakterystyzowania się. Silne światło żarówek, umieszczonych po obydwu stronach wadliwego lustra, oświecała jaskrawo jej jej zmiętą i zniszczoną twarz, raziło jej oczy. Dławiła ją gryząca woń przepoconej szminki i brudem atmosfery tego pokoiku, w którym od szeregu miesięcy napewno nie otwierano okna. ruchu. Po chwili dopiero ocknęła się, wyjęła rękami, ze zwieszoną na piersi głową, niezdolna do żadnego wysiłku, do najmniejszego

Rokowania polskie o pożyczkę amerykańską zakończ...

PODPISANIE UMOWY ZA KILKA DNI.

(Telegram własny „N. Reformy”).

Paryż, 19 kwietnia. „Matin” dowiaduje się, że delegat rządu polskiego zakończył niedawno rokowania, prowadzone w Paryżu z amerykańskim konsorcjum o pożyczkę stabilizacyjną i na odbudowę gospodarczą w wysokości 70 milionów dolarów. Ostateczna umowa będzie podpisana za kilka dni i podana oficjalnie do publicznej wiadomości.

Ryko o polityce zagranicznej w Rosji.

(Telegram własny „N. Reformy”).

Moskwa, 19 kwietnia. Wczoraj wieczór został otwarty w gmachu teatru wielkiego 4-ty kongres unii sowieckiej. Przemówienie inauguracyjne wygłosił Kalm, podkreślając pokojową tendencję rządu sowieckiego wobec zagadnień polityki międzynarodowej. Kalm zwrócił się następnie przeciw atakom niektórych mocarstw przeciw unii sowieckiej, groząc, że ataki te będą w razie potrzeby odparte siłą.

Przy wyborze prezydium przez aklamację zostali wybrani Bucharin, Woroszyłow, Kalinin i Rykow, którym obecni urządzili burzliwą owację. Stalin, który w czasie wyborów nie był obecny na sali, po zjawieniu się został wybrany do prezydium burzliwą aklamacją.

Z kolei Rykow wygłosił sprawozdanie o działalności rządu na terenie polityki międzynarodowej. Rząd sowiecki nie chce wojny z Chinami i nie da się do niej sprowokować. Natomiast wielkie mocarstwa europejskie zgromadziły dotychczas w Chinach 173 okrętów wojennych i znaczną ilość wojsk. Wojna nad brzegami Oceanu Spokojnego, jaką chcą widocznie wywołać wielkie mocarstwa, byłaby nową wojną światową. Dalej oświadczył Ry-

ko, że Borodin nie posiada żadnych pełnomocnictw od rządu sowieckiego i nie ma prawa reprezentować rządu unii. Z kolei mowca polemizował z brytyjską polityką wobec unii sowieckiej i przeciwstawił się twierdzeniu rządu angielskiego, jakoby sowieci posiadali słabą i niebezpieczną przemoc chemiczną wojenną. Ligę Narodów nazwał Rykow „towarzystwem wzajemnych iluzji” i zaprzeczył, jakoby była instrumentem pokoju. Unia sowiecka zachowała nadal swą politykę wroga Lidge, ponieważ ta nie uprawia szczerzej polityki rozbrojenia. Natomiast unia sowiecka proponuje zniesienie sił armii i gromadzenia materiałów wojennych i wprowadzenie stałej kontroli przestrzegania tych zasad rozbrojenia. W końcu stwierdził Rykow, że sytuacja światowa jest bardzo napięta i nadzwyczaj niebezpieczna i nie zatai, że każdej chwili grozić może katastrofa.

W drugiej części swego przemówienia omówił Rykow stosunki wewnętrzne unii sowieckiej i zapowiedział kontynuowanie i ewentualne rozszerzenie polityki koncesyjnej.

Wybuch powstania w Meksyku.

(Telegram własny „N. Reformy”).

Nowy Jork, 19 kwietnia. Telegramy z Meksyku donoszą, że w kilku prowincjach kraju wybuchło powstanie.

General Avenzano zamordowany został w samochodzie, na drodze do Meksyku.

Zwzięstwo umiarkowanego kierunku kantoniskiego.

Londyn, 19 kwietnia. Z Szangaju donoszą, że Ciang Kai Szek utworzył nowy gabinet z członków należących do umiarkowanego kierunku kantoniskiego.

Równocześnie Ciang Kai Szek wezwał do ustąpienia rządu w Hankau który niedawno wykluczył Ciang Kai Szeka z partii i odebrał mu naczelną komendę.

10 dywizji Japońskich w Mandżurii.

Londyn 19 kwietnia. Z Tokio donoszą, że rząd japoński postanowił utrzymać w Mandżurii 10 dywizji piechoty.

Sily japońskie w Tientsinie mają być wzmocnione.

Proces „Głosu Prawdy” orzeciw Paście.

Warszawa, 19 kwietnia (AW). W odpowiedzi na wezwanie rejentalne „Głosu Prawdy” wyrażające wezwanie w stosunku do Pasty, aby cofnęła w ciągu dwóch dni podwyżki cen abonamentu telefonicznego już od 1 kwietnia, dyrekcja Pasty odpowiedziała że niestety musi załatwić tę sprawę w sensie odmownym wobec tego redakcja „Głosu Prawdy” występuje przeciw Paście na drogę sądową.

Emisariusz bolszewicki z 25.000 dolar.

Praga, 19 kwietnia (kap.) Policja prasko-arsztowała w tamtejszym domu robotniczym pewnego osobnika podejrzanego o to, że

jest agentem sowieckim. Przy aresztowaniu znaleziono kwotę 25.000 dolarów amerykańskich.

Szczegóły trzymane są chwilowo w tajemnicy.

Wykrycie akcji szpiegowskiej na Słowaczynie.

Praga, 19 kwietnia (kap.) Policji słowackiej w Koszycach udało się wpaść na trop szeroko rozgałęzionej akcji szpiegowskiej, na czele której stał nauczyciel ludowy niejaki p. Tuha.

Akcja szpiegowska stała na usługach Węgier i pracowała według dyrektyw z Budapesztu. Ważną rolę w aferze szpiegowskiej odgrywała pewna dama, za której pośrednictwem Tuha otrzymywał większe sumy pieniężne na cele akcji szpiegowskiej.

Berlin i Moskwa wierni sołuszniczy.

Berlin, 19 kwietnia (Ravis). W piątą rocznicę podpisania traktatu w Rapallo, Stresemann i Litwinow wymienili telegramy, w których zapewniali się wzajemnie, iż kontynuować będą wiernie politykę sojuszu, której fundamentami są traktat rappalski i berliński.

Dymisia gabinetu Uzunowicza i nowy gabinet serbski.

Białogród, 19 kwietnia. (PAT). Prezes rady ministrów Uzunowicz złożył dziś wieczorem na rece króla dymisję całego gabinetu.

Białogród, 19 kwietnia (PAT). Nowy gabinet

ukonstytuował się. Prezydium oraz teke ministra spraw wewnętrznych i oświaty ad interim objął Volia Lukovic, sprawy zagraniczne woja Narynkovic.

Dymisia gabinetu iapońskiego.

Tokio, 19 kwietnia. Powodem dymisji gabinetu japońskiego była okoliczność, że rada lonna odmówiła udzielenia pomocy dla banku Formozy, który popadł w trudności.

Kleski Hiszpanów w Maroku

Dzienniki paryskie donoszą z Rabat w Maroku o poważnych niepowodzeniach Hiszpanów. Cztery posterunki hiszpańskie w El Adman musiały się cofnąć. W okręgu Sendhou zostały różne oddziały hiszpańskie okrajone. Między Adman i Targist wziąć mieli Riffeni całą kolumnę hiszpańską do niewoli. Z Hiszpanii wysłano silne posiłki.

Nieudane włamanie do szwedzkiego Banku Narodowego.

Goeethborg, 19 kwietnia. W nocy w Wielki Piątek usiłowali włamywacze dostać się do skarba szwedzkiego Banku Narodowego. Włamywacze byli wyposażeni we wszelkie środki nowoczesnej techniki do odbijania kas. Już w Wielki Czwartek zdolali oni przemycić do banku olbrzymie zapasy tlenu aparaty acetylenowe i młotki. W piątek przy pomocy gazu piorunującego zrobili niewielki otwór w pancierze kasy i następnie dynamitem chcieli rozsadzić cały pancerz. Mechanizm używanego przez włamywaczy przyrządu zawiodł, jednak w ostatniej chwili. W skarbcu znajdowało się 250.000 szwedzkich koron, oraz wiele kosztowności.

Kradzież 300 tajnych aktów.

Waszyngton 19 kwietnia. Departament stanu potwierdza wiadomość, że z ambasad Stanów Zjednoczonych w Meksyku wykradziono 300 tajnych dokumentów. Papiery te doręczył no Callesowi który jednak odesłał je do ambasady.

Śniegi i grady we Włoszech.

Rzym, 19 kwietnia. W środkowych i północnych Włoszech wystąpiły silne burze. W wielu miejscowościach padał śnieg oraz grad.

Dział giełdowy.

Nastroj na rynku efektów wyczekujący, dolarr bez zmiany.

Dziś w przytłaczających obrotach na rynku efektów, po kilkudniowej przerwie świątecznej, aż do chwili rozpoczęcia oficjalnego zebrania, panowała tendencja nastroj utrzymująca. Nastroj wyczekujący. Zainteresowanie w dalszym ciągu słabło, choć dość znaczne, szczególnie dla papierów ciężkich z Zieleniowskim, Bankiem Polskim i Jaworznem na czele. Kursa nieoficjalnie kształtowały się następująco: Zieleniowski 1975—20, Cegielski 43—44, Jaworzno 20.30—20.50, Bank Polski 158—159, Elektrownia 44, Chybie 840, Chodorów 121, Górka 37.50, Gazy Wschodnie 33, Lokomotywy 2.15, Tohan 0.60.

Na rynku walut i dewiz tendencja utrzymująca. Zainteresowanie, jakoteż obroty słabe, podaż wysoka. W Krakowie dolar ogólnie 8.92.5—8.93, czek bankowy 8.94.5—8.95, w Warszawie gotówka 8.92—8.92.5, czek 8.94, we Lwowie gotówka 8.92 1/4—8.93 1/4 (nieco mocniej) czek 8.94—8.95, w Katowicach gotówka 8.93—8.93.5, czek 8.94.5—8.95.

Na wszystkich giełdach sytuacja podobna do krakowskiej, przy minimalnych odchyleniach kursowych.

Bank Polski płać w dalszym ciągu za gotówkę 8.89, za czek 8.91. Reszta dewiz w stosunku paritetowym do dolara bez zmian.

Zurych, 19 kwietnia. PAT. Paryż 20.86, Londyn 25.25, Nowy Jork 5.19 7/8, Belgja 72.30, Włochy 25.95, Hiszpania 91.90, Holandia 208, Berlin 123.20 1/4, Wiedeń 73.15, Sztokholm 139.30, Oslo 134.35, Kopenhaga 138.70, Praga 15.39 1/2, Warszawa 58.05, Budapeszt 90.75, Białogród 9.13 1/4, Meny 6.90, Konstantynopol 2.65, Bukareszt 3.20, Helsingfors 13.12 1/2, Buenos Aires 220. Tendencja niejednolita.

Londyn, 19 kwietnia. PAT. Nowy Jork 4.85 5/8, Holandia 124 1/8, Francja 124.—, Belgja 34.92, Włochy 97.50, Niemcy 20.50, Szwajcaria 25.25 3/4, Hiszpania 37.49, Danja 18.20 1/2, Szwecja 18.12 1/2, Norwegia 18.78, Helsingfors 193, Praga 164.

Paryż, 19 kwietnia. PAT. Londyn 124.01, Nowy Jork 25.53, Belgja 34.45, Hiszpania 430.25, Włochy 125.50, Szwajcaria 490 3/4, Danja 650.75, Holandia 1021, Norwegia 659.25, Szwecja 683.75, Praga 75.56, Rumunia 15.60, Niemcy 605.

Giełda wiedeńska.

Wiedeń, 19 kwietnia. Dzisiejsza giełda rozpoczęła się pod znakiem mocnego usposobienia, które charakteryzowało ostatnie dni giełdy przed świętami. Rynek był mocny na skutek korzystnych doniesień z giełd zagranicznych.

Liczne papiery zwykowały, w tem papiery elektryczne, maszynowe, naftowe i gumowe. Obroty były żywe.

Siersza Górnicza 3.25, Portland 36, Karpaty 35, Schodnica 11.5, Alpiny 46.7, Galic. Bank Hipoteczny 0.84, Fanto 10.5, Zieleniowski 15.15,

(C. d. n.).

Od Administracji „Nowej Reformy“.

Biura Administracji „Nowej Reformy“ przeniesione zostały do gmachu prasy przy ul. Wielopole.

Telefony Nr. 1198 i 3542.

P, T. Odbiorcy „Nowej Reformy“, jakoteż Biura ogłoszeń i firmy ogłaszające się, zechcą obecnie zwracać się w sprawach ogłoszeniowych po odbiór pisma do biur w nowym lokalu, w zwykłych dotychczasowych godzinach.

Fundacja Leona Pinińskiego dla Wawelu.

Pisząc niedawno na tem miejscu o postępach robót restauracyjnych w zamku Wawelskim, zaznaczyliśmy, że sale zamkowe odnawianego skrzydła będą dekorowane obrazami z fundacji Leona Pinińskiego dla Wawelu. Chodzi tu o fundację, która zarówno swemi rozmiarami jak i treścią należy do zjawisk wyjątkowych i posiada ogromne znaczenie zarówno dla Wawelu jak i dla Krakowa.

Nazwisko Leona Pinińskiego zbyt dobrze jest znane w świecie kultury i sztuki, aby potrzebować tu było szerzej rozwinąć się o tym twórcy wielkiej fundacji wawelskiej. Wybitny znawca i wytwórny miłośnik dzieł sztuki, który pracę całego życia oraz majątek włożył w gromadzenie dzieł artystycznie wartościowych, Leon Piniński jeszcze przed wojną myślał o wskrzeszeniu i odnowie zamku wawelskiego, i już wówczas, gromadząc zbiory, przeznaczył je dla Wawelu, stwarzając z nich specjalną fundację, mającą na celu dekorację sal zamkowych. Fundacja ta wchodzi obecnie w fazę realizacji, w związku z wielkimi postępami prac restauracyjnych na Wawelu.

Zbiory fundacyjne Leona Pinińskiego dadzą się naogół podzielić na kilka grup. Wchodzi w nie przede wszystkim bogaty zbiór obrazów starych mistrzów zagranicznych, od początku XV w. do końca XVIII w., w tem obrazy włoskie, francuskie, holenderskie, flamandzkie i niemieckie. Dalej idzie kolekcja przeszło 200 obrazów z XIX w., wśród nich obrazy zagraniczne, oraz obrazy polskich mistrzów (Grottger, Chelmonski, Juliusz Kossak, Malczewski, Pałat, Weiss i inni). Poza tem w zbiory wchodzi kilkanaście rzeźb, fragmenty ołtarzowe, krucyfiksy i t. p. zabytki. Całości dopełnia zbiór meblowy, w tem renesansowe skrzynie, kłęczniki i inne podobne przedmioty.

Z kolekcji tej złożony już został w zbiorach wawelskich zbiór starych mistrzów, oraz renesansowe skrzynie, kłęczniki i wielki kanon, iluminowany bogato inicjałami i miniaturami. Zbiór obrazów z XIX w. i rzeźb pozostaje jeszcze w przechowaniu w składach Muzeum Narodowego.

Przekazany zbiór mistrzów zagranicznych

obejmuje ogółem 68 obrazów z czasów od początku XV w. do końca w. XVIII, w tem szeregu bardzo cennych płócien. Jest tu Rafael (portret kardynała), Rembrandt (portret ojca artysty), są prymitywy włoskie z XV w., portret kobiecy pędzla Venziano, jest Perugino (Ukrzyżowanie), szkółka wenecka z XVI w., reprezentanci szkoły bolońskiej, są cenne dzieła malarzy holenderskich, pejzaże Hobbema i innych pejzażyistów tej epoki, wreszcie doskonale portrety angielskie z XVIII w. np. Romney, Raeburn i t. d.

Obrazy te będą udostępnione dla publiczności w jesieni tego roku, t. j. równocześnie z otwarcie odnawianego obecnie skrzydła zamkowego, w którym znajdują pomieszczenia. Mniejsze obrazy będą użyte do dekoracji sal II i I piętra, a większe do dekoracji sal parterowych.

Już sam ten zbiór, oprócz swych wielkich wartości materialnych, posiada dla Wawelu, a wartości materialnej, posiada dla Wawelu a temsamem dla Krakowa doniosłe znaczenie, jako reprezentujący tych starych obcych mistrzów, których tak mało znajduje się w naszych muzeach, za wyjątkiem Muzeum Czartoryskich, mało zresztą dostępnym, a dla których studiowania artyści i uczniowie szkół malarskich musieli dotychczas jeździć za granicę. Przez to też fundacja nabiera równocześnie znaczenia pedagogicznego.

Atle fundacja Leona Pinińskiego o takich wartościach i takich rozmiarach, jest przede wszystkim wyrazem pietyzmu dla Wawelu i wspaniałą formą współpracy w jego odnowie i w dążeniu do przywrócenia zamkowi tradycyjnej wspaniałości i należnego blasku. W realizacji tego narodowego postulat fundacja Leona Pinińskiego występuje jako wysoce czynny, który do zwiedzających zamku przynosi wielką ofiarość, a do posiadających, zwłaszcza do spadkobierców dawnych fortun i dziedziców nazwisk, odczytuje się jako przykazanie i wskaznik obowiązku wobec kultury narodu, i wskaznik obowiązku wobec tradycji rodu.

Jan Grzywiński.

RESCOJaris
KRÓLOWA
WÓD KOLONIALNYCH
Żądać wszędzie!

Akcja sprowadzenia zwłok gen. Bema.

Kraków, 19 kwietnia. Telegram urzędowy doniósł z Warszawy, że prezydent Rzeczypospolitej objął protektorat nad akcją tarnowskiego głównego komitetu sprowadzenia zwłok gen. Józefa Bema do kraju, oraz że w skład prezydium honorowego komitetu weszli: premier rządu marszałek Piłsudski, wicepremier Bartel, minister spraw zagranicznych Zaleski, poseł węgierski i poseł turecki. W sprawie powyższej dowiadujemy się następujących szczegółów:

Akcja, mająca na celu zaproszenie prezydenta państwa do objęcia protektoratu, oraz zaproszenie wyżej wymienionych osobistości zajmowali się warszawscy członkowie tarnowskiego komitetu, pułkownicy: Beck, Durski i Wolski, którzy jako delegaci komitetu głównego prowadzą sprawy komitetowe na terenie warszawskim. Ta delegacja była w przeszły poniedziałek przyjęta na posłuchaniu przez p. prezydenta, który podobno, jak marsz. Piłsudski żywo zainteresował się akcją sprowadzenia zwłok gen. Bema i objął protektorat nad tą akcją.

Członkowie komitetu zapraszając do prezydium honorowego posłów Węgier i Turcji, prosili równocześnie o poparcie prac komitetu w zakresie przewiezienia zwłok przez terytorja tureckie i węgierskie. Obaj reprezentanci tych krajów oświadczyli całą gotowość poparcia zabiegów komitetu. W zakresie wszelkich możliwych ułatwień. Poza tem Węgry, jak wiadomo, obejmują sprawę przewiezienia zwłok gen. Bema przez swój kraj, jako swój narodowy obowiązek.

Niezależnie od tego Francja, jako państwo mandatowe w Syrii, gdzie spoczywają zwłoki generała, została już w drodze dyplomatycznej poinformowana o całej akcji, z prośbą o poparcie jej w swoim zakresie.

Obecnie w Warszawie wychodzą na telegram iskrowy z Angory, mający zawiadomić,

czy ukończone już zostały u władz tureckich formalności, związane ze sprawą ekshumacji i wywieżenia pośmiertnych szczątków gen. Bema. Załatwienie tych formalności warunkuje termin przeniesienia zwłok do kraju i ustalenie programów łączących się z tym aktem uroczystości krajowych i zagranicznych, a ponieważ dotycząca wiadomość z Turcji spóźniona jest w najbliższym czasie, wynika stąd konieczność przyspieszenia wzniesienia Mauzoleum gen. Bema w Tarnowie. (ig.)

Zjazd T. N. S. W. w Krakowie.

Jutro zaczyna w Krakowie swe obrady Zjazd Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych. Zjazd ten przychodzi w momencie ważnym. W obecnej chwili bowiem dyskutuje się szeroko sprawę celowości ustroju naszego szkolnictwa; społeczeństwo przejęte jest troską nie tylko o przygotowanie młodego pokolenia do stanowisk w życiu, ale interesuje się sprawą należytego wykształcenia przyszłej inteligencji polskiej do poważnych zadań, jakie na nią wkłada sytuacja państwowa. W tym nastroju społeczeństwa w naszym mieście, o najstarszych i najpoważniejszych w Polsce tradycjach pracy intelektualnej, zbiera się Zjazd nauczycieli uczelni średnich i wyższych.

Zanim powstanie Rada Wychowania Narodowego, zjazdy takie jak obecny spełniają w pewnej mierze funkcję fachowego omówienia i przygotowania materiałów do postanowień ostatecznych w zakresie edukacji narodu.

Na porządku obrad dzisiejszych jest sprawa ustroju szkoły średniej i czasu trwania w niej nauki. Jak z Krakowa ongiś przed laty dzieśnięciu wyszedł projekt obywatelskiej szkoły powszechnej siedmioletniej, tak dziś, po szeregu doświadczeń i przemysłów przychodzimy znów w Krakowie do rozważań nad istotą szkoły średniej i koniecznej przez życie dyktowanymi modyfikacjami dawnego, idealnie nakreślonego modelu.

„Non scholae sed vitae“. — Nie dla jakich drobnych kwestyjek, martwiących tylko pedantów, lecz dla spraw ważnych, mających okazać swe skutki w życiu przyszłych pokoleń zbiera się dziś Sejmik nauczycielski w poważnych murach „Almae Matris“. Zjeżdżających się dziś hen z Wilna, czy Poznania, Torunia, czy Katowic, Łodzi czy Łwowa nauczycieli polskich, wita Kraków serdecznie i życzy im obrotom powodzenia.

Ujęcie morderców śp. prez. Cynarskiego. Zbrodniarze staną przed sądem doraźnym.

Łódź, 19 kwietnia (PAT). Wczoraj wczesnym rankiem aresztowani zostali sprawcy morderstwa na osobie prezydenta miasta Cynarskiego. Są nim 2 letni Adam Walaszczak, 123 letni Kazimierz Rydzewski, obaj bezrobotni, dotychczas zatrudnieni na miejskich robotach sezonowych. Bezpośrednim sprawcą morderstwa jest Walaszczak, który nożem kuchennym, specjalnie w tym celu zakupionym, zadał śp. Cynarskiemu cios w brzuch. Rydzewski pomagał mu do wykonania morderstwa, trzymając w krytycznej chwili ofierze rękę. Młodym zbrodniarzem była zemdlała osoba za odprawę przyjęcia do pracy, na roboty miejskie. Obaj oskarżeni przyznają się do czynu, jak również przyznają, że działali według zgóry

ułożonego planu. Walaszczak okazuje skruche i zeznaje, że zbrodni dokonał pod wpływem rozpaczliwej rozpaczy. Walaszczak zdradził się przed Rydzewskim z zamiarem zabicia prezydenta miasta lub któregoś z wiceprezydentów. Rydzewski obiecał mu zamiar ten ułatwić i dopomóc w wykonaniu. Na wniosek prokuratora przy sądzie okręgowym sprawa prowadzona jest w trybie doraźnym.

Pogrzeb ś. p. Cynarskiego.

Łódź, 19 kwietnia (PAT). Wczoraj popołudniu odbył się pogrzeb śp. Cynarskiego. Pogrzeb odbył się przy udziale kilkudziesięciotysięcznych tłumów publiczności.

— 0 —

Profesor Morozewicz o złożach złota na Polesiu.

Prof. Morozewicz, dyr. Instytutu geologicznego, udzielił za pośrednictwem P. A. P. następujących informacji w sprawie analizy piasków z nad rzeki Lani, dokonanej przez Instytut:

— W lutym b. r. zgłosili się do mnie dwaj panowie, których nazwisk nie chcę wymieniać, w każdym razie osoby poważne, znany adwokat z Warszawy i obywatel z Polesia, przynosząc z sobą próbkę piasku z nad rzeki Lani, w ilości około 300 gramów, zaznaczając, że już dawniej uczeni niemieccy stwierdzili w okolicy tej piasek złotonośny, wykazujący raz 2,5, drugi raz 5 gram. złota na 1 tonnę, co potwierdzone zostało świadectwem z dokonanych prób ilościowych. Mając na uwadze powyższą opinię znanych mi geologów niemieckich, poleciłem w Instytucie, podać analizę jakościową wręczoną mi próbkę. Wyniki analizy stwierdziły, że piasek, jaki mieliśmy do rozporządzenia, zawierał pewien procent srebra z domieszką złota. Próba na ilość nie była dotąd robiona. Okładamy to do czasu, kiedy będziemy mieli do badania piasek, przywieziony przez własną naszą ekspedycję, która wyjedzie wkrótce na Polesie i w której sam wezmę udział. Zadaniem tej ekspedycji będzie zbadanie terenów na miejscu i przywiezienie większej ilości piasku w specjalnie do tego celu przystosowanych naczyniach, które chroniłyby zawartość od wszelkich możliwych uszkodzeń. Piasek ten będzie najpierw oddany próbie jakościowej, następnie ilościowej, co razem potrwa około miesiąca. Nie wieszając więc, jak pod koniec maja, wyniki analizy będą ostatecznie wiadome.

Należy dodać, że za normę przyjęła przy eksploatacji terenów złotonośnych, przyjmując się zawartość 5 gram. złota w 1 tonnie piasku.

Międzynarodowy Zjazd Y. M. C. A. w Zakopanem.

W dniach od 12—16 b. m. odbywał się w Zakopanem w salach „Sanato“ międzynarodowy zjazd delegatów YMCA. Reprezentowane były państwa: Czechosłowacja, Łotwa, Estonia, Grecja, Rumunia, Włochy, Rosja emigracyjna, Turcja, Stany Zjednoczone, Polska oraz komitet genewski wszechświatowego związku YMCA. Amerykę reprezentują pp. Dawis, Schröder, Santorius i dr. Motta, który poprzednio bardzo interesował się już Polską. Grecję Paspatis, Estonię Fernison, Czechosłowację Zalenka, prof. Radl, Sucek, Rosję Pjanow, Włochy Tailor, Rumunję pułkownik Bolesescu, Turcję Towle. W imieniu Polski brali udział w obradach prof. politechniki Paszkowski, sędzia Zienkiewicz, wiceprez. Rady YMCI polskiej i dyr. Supera, dyr. polskiej YMCI z Warszawy. Obrady toczyły się w kierunku wyszukania zdrowych podstaw dla YMCI, jako ruchu narodowego i obywatelskiego, nędy innymi dotyczą systemu pracy, zakładów wychowania fizycznego, urządzania klubów, przygotowywania ludzi do dalszych prac YMCI.

Delegaci amerykańscy oświadczyli, że Amerykanie obejmować będą dalej chętnie rolę doradców technicznych, z tem jednak, by ruch organizacyjny YMCI w każdym kraju był autonomiczny, oraz między innymi stawiali jako zasadniczy warunek konieczności współpracy z kościołem danego państwa, t. j. współpracy z religią w danym państwie.

Podnoszona była wreszcie na obradach celowość ofiar, jakie poniosła YMCA dla Krakowa, Amerykanie nie odmówią dalej swojej pomocy przy zakładaniu podobnych gniazd, o ile społeczeństwo danego kraju również ze swej strony przyczyni się do tego.

Międzynarodowy Zjazd YMCA w Zakopanem.

Tragedja młodej góralki.

Koresp. „Nowej Reformy“.

Zakopane, 17 kwietnia. (Kap. W przeddzień Wielkanocy góral Władysław Trzebunia-Niebios, zamieszkały obok Doliny Białego Potoku, udał się po drzewo w okoliczne lasy, w głębi których natknął się na młodą góralkę, dającą jeszcze słabe oznaki życia.

Wszystkie natychmiast dochodzenia policyjne ustaliły, że jest to 17-letnia Helena Gutszura z Olszy pod Zakopanem, służąca w pensjonacie „Lubień“.

Młoda góralka, posadzona niewinnie o jakąś drobną kradzież na Bystrej, tak się tem przejęła, że postanowiła odebrać sobie życie. W tym celu jeszcze dwa tygodnie przed znalezieniem jej, udała się na Krokiew, gdzie zamierzała powiesić się na zdjętej z siebie i porwanej w strzępy sukni. Suknia jednak okazała się za słaba. Do domu już powrócić nie chciała i błakała się przez szereg dni po Reglach, gdzie wreszcie padła z wyczerpania. Przeleżała tak przeszło dziesięć dni wśród zimna, deszczów i śniegu, bez pożywienia od chwili wydalenia się z domu t. zn. przez 14 dni.

Nieszczęśliwa, zupełnie bezwładna, pełną straszliwych ran z odmożeń na całym ciele, odwieziono do szpitala klimatycznego w Zakopanem.

Przed sezonem w Rabce.

W ubiegłym tygodniu odbyła się w Rabce z inicjatywy tamtejszej tymczasowej komisji zdrojowej konferencja, w sprawie uporządkowania dróg w uzdrowisku i najbliższej jego okolicy. W konferencji tej wzięli udział: prezes Okr. Dyr. Robót Publ. w Krakowie p. Dudek, starosta makowski p. Zaremba, prez. Rady Powiatowej w Myślenicach p. Bzowski i inni. Na konferencji uchwalono zamienić tereny, powstałe z regulacji potoku Słonne, oraz zaciągnąć pożyczkę w wysokości 60.000 zł. w złocie na naprawę dróg w Rabce i w Słonne. Droga Chwałowa-Rabka ma być wyłożona porfiem i bazaltem, a nadto ma być wybudowana nowa droga Rabka-Słonne. Most na potoku Słonne wybuduje komisja zdrojowa własnym kosztem. W projekcie jest również wybudowanie mostu na Rabce, oraz uporządkowanie rynku w Rabce.

Listy z kraju.

Korespondencja „N. Reformy“.

Tarnów, 15 kwietnia.

(Posiedzenie Wydziału Kasy Oszczędności. — Sprawa tarnowskiego Chorzowa. — Szewcy szczeni szewcom. — Hojny dar. — Sprawa Gąsienka przed sądem.

Pod przewodnictwem ks. prałata Mazura odbyło się posiedzenie Wydziału Kasy Oszczędności. Sprawozdanie dyrekcji przyjęto do wiadomości. Według sprawozdania wkładki wnieśli 1.073.326 zł., 238.217 dolarów czyli 2.131.942 zł. Widoczna tu ucieczka społeczeństwa od złotego. Zakład zastawniczy, dzięki znacznemu obniżeniu stopy procentowej, rozwija się pomyślnie, pożyczki dawane są przeważnie na weksle i są krótkoterminowe, a przy znaczniejszych pożyczkach wymagane jest zabezpieczenie hipoteczne. Waloryzacje wkładów przeprowadzono szczęśliwie.

Po uchwaleniu wniosku dyrekcji w kierunku przyznania personalowi Kas 10 procentowego dodatku, wybrano wiceprezesa Wydziału jednomyślnie Dr. Geislera, a członkiem komisji rewizyjnej p. A. Kampla, poczem z zysków udzielono szereg datków, jak np. Zarządowi Gł. TSL w Krakowie 200 zł., powiat. oddziałowi walki z gruźlicą 1000 zł., na szkołę polską w Szwecji 200 zł. dla przysposobienia wojskowego młodzieży 1000 zł., dla Koła przyjaźni harcerstwa w Tarnowie 100 zł. i t. d. W końcu syndykem Kasy wybrano adw. Dr. Folnera.

Sprawa budowy fabryki związków azotowych posuwa się stale naprzód. Dowodem tego fakt, że w ostatnich dniach bawił w naszym mieście inż. Hübsz, delegat z rządu, który odbywał pertraktacje z p. Wiśniewskim, pełnomocnikiem ks. Sanguszkim, w sprawie ostatecznej realizacji sprawy zakupu gruntów pod budowę fabryki. W związku z tą sprawą bawił w Tarnowie przedstawiciel faktyczny „Azotu“ w Borku Fałęckim w sprawie zakupu gruntu od ks. Sanguszkim pod budowę fabryki lugu i chloru.

Szewcy tarnowscy są bardzo rozgoryczeni naszczęć tuchowskich, którzy z obawy przed konkurencją, mając poparcie burmistrza Tuchowa, p. Krogulskiego, byłoby najstra szewskiego, nie wpuścili ich do miasteczka z towarami. Ponieważ tego rodzaju postępowanie jest sprzeczne z ustawą przemysłową, przeto szewcy tarnowscy wnieśli protest i zażalenie u władz właściwych.

Komitet powiatowy przysposobienia wojskowego dla młodzieży uzyskał hojny dar od ks. Sanguszkim w postaci 5 morgów gruntu przy ul. Guniańskiej wartości 200.000 zł. Na tym gruncie ma stanąć stadion, zbudowany według wymagań nowoczesnych. Komitet z wdzięcz-

ności za hojny dar wybrał ks. Sanguszkę swoim protektorem.

Przed sądem okręgowym, jako trybunałem orzekającym, odbyła się rozprawa o zbrodnię oszustwa i lichwy przeciw p. Gagatkowi jeszcze w r. 1919, której się miał dopuścić jako prezes Związku inwalidów. W szczególności akt oskarżenia zarzucał mu, że prowadził handel fałszywkami. Z uwagi jednak na to, że oskarżony był wszystkim w Związku, że zestawienia rachunkowe opierały się na jego dobrej woli, przeto w braku dostatecznych dowodów trybunał uwolnił oskarżonego. Trybunałowi przewodniczył s. s. o. Jek, wolowali s. s. o. Jochna i Siedlecki, oskarżał prok. Dr. Spólnik.

ROMAN BRANDSTAETTER.

POLSKA.

*Łanem wiślanym się kłosi wiośnianio,
Zboż rzeką polyska srebrzyście,
Na polach rozwoni się siano
Topoli tęczanę kłocić.*

*Railosnem rzeniem zwierzęcych zodiaków,
Żubrami lip soczystych,
Żytnią grzywą zgrzyznących rumaków
Po puszczech zaletni puszystych.*

*Aż — nocą w zagrodach kmiących
Miodnemi mięśniami się sprężę
I fosforycznie zaświeci —
Jak w kablak zwinięty księżyc.*

KRONIKA.

Kraków, 19 kwietnia.

Znowu wykrycie szpiegostwa na G. Śląsku.

Z Katowic donoszą:

Władze bezpieczeństwa aresztowały w niedzielę na granicy polsko-niemieckiej cztery osoby, które usiłowały przewieźć do Niemiec, ważne papiery. Jak slychać, chodziło tu o dokumenty, które miały być dostarczone do Gliwic dla sfotografowania ich tam i z powrotem oddane na stronę polską. Wśród aresztowanych jest trzech Niemców.

„Echo“ krakowskie w Pradze.

PAT donosi z Pragi:

Wczoraj przybyło tu „Echo“ krakowskie z dyrygentem kompozytorem p. Wallek Walawskim, prezesem krakowskiego towarzystwa śpiewackiego dr. Filipczykiem, z kompozytorem Lipskim, oraz kompozytorem Garbusińskim. Na dworcu powitali chór krakowski przedstawiciele akademickiego koła przyjaciół Polski i klubu czechosłowacko-polskiego. W południe złożyło „Echo“ hold Smetanie, odpiewawszy przed pomnikiem szereg pieśni polskich i czeskich, oraz złożyło wieniec przed pomnikiem Smetany w Teatrze Narodowym. Wieczorem odbył się w sali Smetany w domu reprezentacyjnym Smetany w Pradze koncert, który spotkał się z zasłużonym powodzeniem. „Echo“ zatrzyma się w Pradze do czwartku i następnie uda się w dalszą podróż do Pilzna, Wiednia, Bratysławy, Berna Morawskiego i Morawskiej Ostrawy, skąd powraca do Krakowa.

Święcone w Rzymie.

PAT donosi z Rzymu:

W pierwszym dniu świąt poseł polski w Rzymie, Knoll, wydał przyjęcie i święcone dla tutejszej polonji polskiej. Obecnych było około 250 osób, w tej liczbie większe grono przedstawicieli duchowieństwa z generałem Jezuitów O. Ledochowskim na czele. Na przyjęciu obecny był ambasador polski przy Watykanie Skrzyński.

— 0 —

KWIETNIOWA AURA, zmienna i zimna, utrzymywała się przez święta, nie harmonizując z radośnymi nastrojami Wielkiejnocy i dokuczliwą szarugą, wnosząc depresję w świąteczne dni. Po słotnej i zimnej Wielkiej Sobocie, w niedzielę rano padał śnieg z deszczem, a później w ciągu dnia deszcz z przerwami i dokuczliwy zimny wiatr. Ale było z tego także korzyść, bo deszcz wypłukał ulice, wmył chodniki, a wiatr wydmuchał kurze i gdy w poniedziałek rano zrobiło się słonecznie i pogodnie, ulice śniły czystością i naprawdę odświeżonym wyglądem. Niestety, poniedziałkowa pogoda, chociaż chłodna, krótko trwała, bo no polu dniu zachmurzyło się znowu. Na razie horoskopy meteorologiczne nie zapowiadają jeszcze gruntowną się nowego kursu w dotychczasowej auri.

ZE ŚWIAT. Kościelne uroczystości wielkanocne odbyły się w Krakowie wedle ustalonych programów, przyczem, mimo niepogody i zima, w obchodach rezurekcyjnych brały udział masowo tłumy wiernych. Rezurekcja w Katedrze wawelskiej odbywała się przy uczestnictwie wielkich tłumów i rozległym celebrował ks. metropolita Sapieha, idący w asyście wojewody Darowskiego, gen. Wróblewskiego, wiceprezydenta dra Schnoidra i prezesa apelacji dra Woltera. Procesja otwierał ulani 8-go pułku z dobytymi szablami, a za baluchnikami postępowali reprezentanci władz państwowych, wojskowych i miejskich. Przy odgłosie Zygmunta i dzwonów Katedry, procesja wyszła na plac zamkowy, gdzie ks. metropolita udzielił błogosławieństwa kompanii honorowej. Po rezurekcji odbyła się na placu zamkowym defilada. Rezurekcję w kościele Mariackim celebrował ks. infułat Kulonowski. Procesja okazywała świątynię, wokół której okna domów były dekorowane i oświetlone.

W kościele garnizonowym rezurekcja odbyła się przy udziale licznych delegacji oddziałów wojskowych załogi krakowskiej. Rezurekcję, doprawione we wszystkich innych

Koncert Kiepury w Krakowie.

W dniu dzisiejszym w przejeździe zagranicę przez Kraków wystąpi z koncertem, w jednym z prywatnych salonów słynny śpiewak polski, Jan Kiepura.

Jak się dowiadujemy istnieje nadzieja uzyskania zgody głośnego tenora na nadanie tego koncertu drogą radiową wyłącznie dla Krakowa, który tak żywą sympatią darzy znakomity artystę i gdzie jego sława odbija się tak silnym echem. Nadto zaznaczyć należy, iż obok p. Kiepury wystąpi ze swym koncertem znakomity pianista, prof. krakow. konserwatorium p. Wiktor Labuński, Dyrekcja „Polskie-

go Radja“ ze swej strony czyni wszystkie przygotowania techniczne, aby w razie przychylnej odpowiedzi p. Kiepury umożliwić swoim abonentom tę prawdziwą biesiadę artystyczną. W tym celu wspomniany salon połączony zostanie z krakowską stacją nadawczą specjalnym kablem, co umożliwi rozkoszowanie się śpiewem niezrównanego tenora, także posiadaczom aparatów detektorowych w Krakowie.

Jak nas informują dalej, p. Kiepura śpiewał będzie między godziną 9½ a 11 wieczorem. Jutro udaje się w dalszą podróż za granicę, po nowe tryumfy i nowe laury.

kościółach krakowskich, zarówno w sobotę wieczorem, jak i w niedzielę rano, odbyły się wszędzie przy bardzo licznych udziałach ludności.

REKAWKA. O ile w dniu dzisiejszym dopisze pogoda, pobliskie Krzemionki zaroią się od tłumów, gdzie odbędzie się tradycyjna „rekawka“. Jest to obchód rdzennie krakowski i ściśle związany ze świętami wielkanocnymi, a nawet dzień Rekawki uważany jest jako „półświęto krakowskie“.

EMAUS, stara tradycyjna zabawa ludowa przy kościełku św. Salwatora na Zwierzyniecu, cieszył się wczoraj nadzwyczajną liczną frekwencją, do czego przyczyniła się niewątpliwie dosyć znośna pogoda. Tłumy podmięskiej ludności oblegały liczne stragany z zabawkami, piernikami i delikatesami odpustowymi, a wesóły gwar kupujących potęgowały melodie katarzynek i wygrywania na trąbkach i piszczałkach. Uczestnicy zabawy, która niefrasobliwie trwała do późnego wieczora, manifestowali swój powrót do miasta obnoszeniem baloników, barwnych parasolek bibulkowych, gwizdzących węzów i t. p. cacek, a nie rzadko także mokrych ubrań, dowodów obchodzenia tradycji śmigusa.

ŚWIĄTECZNY RUCH PRZYJEZDNYCH był w Krakowie w tym roku znacznie ożywiony. Zarówno dla odwiedzenia krewnych, jak i dla spędzenia świąt w naszym mieście przybyło do Krakowa wiele osób z bliższych i dalszych stron; znać także było przyjezdnych z zagranicy, m. in. grupe osób z Węgier, oraz grono pań z Berlina. Ruch przyjezdnych zaznaczył się wydatnym zwiedzeniem naszych muzeów, szczególnie galerii w Sukiennicach, oraz bardzo silną frekwencją na wystawie pamiątek po gen. Benie w Pałacu Sztuki, stanowiącej obecnie jedną z atrakcji Krakowa. Napływ przyjezdnych uwidocznił się także w poniedziałek na tle wzmożonego ruchu po kawiarniach krakowskich.

(t) **ŚMIGUS ZANIKA**. Jak Polska długa i szeroka tak w poniedziałek wielkanocny zwyczaj każe oblewać się wzajemnie wodą. Skąd się ten zwyczaj wziął, różnie mówią. Dość, że nie grzeszył on zbyt elegancją, zwłaszcza, że oblewanie nie zawsze ograniczało się do dyskretnego pasemka wody, puszczanego w kierunku bliźniego. Czasem było to chlusiście całej konewki. Że w ten sposób można było osiągnąć na siebie porządną kałą i poważnie się przeziębici, ni ulega wątpliwości, zwłaszcza, że poniedziałek wielkanocny, jak np. ostatni nie zawsze darzy ludzkość ciepłem. Z przechadzek w dniu wczorajszym można było zauważyć niezwykle osłabnięcie śmigusowych oblewań. Ledwo tu i ówdzie, jakby wstydliwie lęsnął ktoś wodą z flaszeczki. Czy powodem tego zanikania starego zwyczaju były chłody, czy tylko ewolucja pojęć? Zdaje się, że to drugie. Zwyczaj starszej się, jak ludzie, a że śmigus należy do najstarszych zwyczajów, więc nie dziwnego, że oblewanie staje się niemodnym przeżytkiem.

W STANIE ZDROWIA PREZ. ROLLEGO nastąpiło już tak wydatne polepszenie, iż prezydent w najbliższych dniach powróci do urzędowania.

OBRAZY BUDŻETOWE RADY MIEJSKIEJ będą podjęte po przerwie świątecznej jutro we środę. Jutrzejse posiedzenie w sali konferencyjnej magistratu rozpocznie się o godz. 5 po południu.

SAMOLET SANITARNY WOJEWÓDZTWA KRAKOWSKIEGO IM. MAREŻAŁKA PIŁSUDSKIEGO. Na posiedzeniu zarządu sekcji lotnictwa sanitarnego wojewódzkiego komitetu Ligi Obrony Powietrznej Państwa, odbytem w tych dniach, zapadła jednogłośnie uchwała wraz z oświadczeniem się p. wojewody Darowskiego, aby po nabyciu samolotu sanitarnego ochrzcić go imieniem marsz. Piłsudskiego z tem, że samolot ten będzie stacjonowanym w Krakowie, w razie zaś gdyby ofiarność społeczeństwa pozwoliła na ufundowanie dwóch samolotów sanitarnych, otrzymają nazwę eskadry im. Marszałka Piłsudskiego.

Zarząd sekcji zwraca się z gorącym apelem do wszystkich sfer i instytucji społecznych, aby poparły akcję ufundowania samolotu sanitarnego dla województwa krakowskiego. Ofiary na ten cel uprasza się nadsyłać na konto P. K. O. Nr. 405-654, zaznaczając na środkowym odcinku czeku „Samolot sanitarny“. Ofiarydawcy wpłacający jednorazowo 25 zł., otrzymują ozdobne pamiątkowe dokumenty. Adres: Sekcja lotnictwa sanitarnego przy wojewódzkim Komitecie Ligi Obrony Powietrznej Państwa, Kraków, gmach województwa. Tamże udziela się wszelkich informacji i przyjmują zapisy członków codziennie w godzinach od 9-13 i od 16-18.

POŚWIĘCENIE LOKALU KRAK. KASY TARGOWEJ, o której związaniu się donosiliśmy, odbędzie się na Miejsk. Centr. Targowicy przy ul. Rzeźnej l. 2-6 (Grzegorzki) we środę 20 b. m. o godz. 12 w południe.

PIERWSZA WYSTAWA RADJOWA W KRAKOWIE. W wystawie, której uroczyste otwarcie w „Domu Żołnierza Polskiego“ przy ul. Lubicz nastąpi w południe 21 b. m., bierze udział kilkadziesiąt firm krajowych i kilka wielkich przedsiębiorstw zagranicznych. Chociaż komitet podał przed kilku dniami do wiadomości, że wszystkie miejsca na wystawie są już zajęte i rozdzielone, napływają mimo to dalsze zgłoszenia tak firm, jak i radioamatorów. Pragnąc jaknajbardziej iść na rękę chcącym wziąć udział w wystawie, Komitet będzie się starał uwzględnić jeszcze niektóre zgłoszenia. W Krakowie pojawiły się już ogłoszenia wystawy radiowej. Gromadzące się przed nimi w dniach świątecznych tłumy publiczności świadczą o olbrzymim zainteresowaniu, jakie Wystawa radiowa wzbudziła w naszym mieście. Informacji udziela Syndykat Dziennikarzy krakowskich, pl. Szczepański 7, I p. od godz. 7-9 wieczorem.

TOWARZYSTWO KOLONIJ WAKACYJNYCH W W. PORĘBIE pragnie w tym roku wysłać do

swejej kolonii większą, niż dotąd, liczbę uczniów krakowskich, a ponadto zaprosić pewną ilość uczniów ze Śląska i Gdańska. Walne zebranie, na którym Wydział przedstawi także program uroczystości jubileuszowych Tow., jakie urządzone będą w bieżącym roku z powodu czterdzielciolecia humanitarnej działalności instytucji.

Towarzystwo obecnie dokłada starań o zdobycie większych funduszy, któreby do wzorowo urządzonej kolonii umożliwiły przyjęcie pożądaną liczbę kolonistów.

Stanie się to wówczas, gdy szerokie warstwy społeczeństwa, rząd i inne władze, oraz instytucje finansowe, widząc dokonane czyny Tow., w ciągu 25-letniej dotąd działalności, przyjdą tej humanitarnej instytucji z pomocą także, ale choćby najdrobniejszymi darami w naturze. Wszelkie dary i ofiary, datki i wpisy do Tow., z wkładką roczną 6 zł. członka zwyczajnego; 12 zł. członka wspierającego; a 100 zł. założyciela Tow., jednorazowo, przynajmniej dyrekcji gimnazjów, oraz administracji pism codziennych.

SEMINARIUM ŻENSKIE W KRAKOWIE NIE ULEGNIE ZWINIENIU. P. A. T. donosi w związku z pogłoską o zamiarze zwinienia seminarium żeńskiego w Krakowie: Jesteśmy upoważnieni do stwierdzenia, że wiadomość ta polega na nieporozumieniu, albowiem prawdą jest, iż zamknięcie wyżej wymienionego zakładu naukowego nigdy nie leżało w zamiarach rządu wogóle, a p. ministra Dobruckiego w szczególności.

(s) **STAN CHOROZ ZAKAZNYCH W KRAKOWIE.** W czasie od 10 do 16 bm. miejski urząd zdrowia zanotował 7 wypadków zachorowań na szkarlatynę, 1 na czerwonkę, 2 na dyfterię i po 2 wypadki na odrę, koklusz i ospę wietrzną.

OKRADZIONA NA WAWELU. Lazarowej Marii z Hopicz ad Cichych skradziono w Poniedziałek Wielkanocny w czasie zwiedzania Waweli złotą broszkę z 17-ma brylantami. Szkoda wynosi 1000 złotych.

KRWAWY ŚWIĘCONY. Dzisiejsza kronika policyjna notuje krwawą awanturę, jaka zdarzyła się w dniu wczorajszym na Rydlówce. Oto Edward Lachowicz, zamieszkały tamże pod Nr. 17, doniósł do policji, że o godz. 17 w dniu wczorajszym pobili go lokatorzy teog domu, mianowicie Stanisław i Franciszek Srokowie, oraz Karolina Machaj, przyczem jeden z napastników ugodził go nożem w twarz. Następnie cisami powybijali mu szyby w oknie i wtargnęli do jego mieszkania, przyczem potłukli mu aparat radiowy, oraz zgineła obrączka ślubna i złoty zegarek. W cztery godziny później wyszedł z mieszkania swego w tym samym domu Stanisław Waś i uderzył tasakiem w głowę Stanisława Sroka tak, że ten doznał złamania podstawy czaszki. Sroka przewieziono Pogotowie ratunkowe do szpitala, gdzie poddano go natychmiastowej operacji. Waś zaś zbiegł.

WŁAMANIE. Dzisiejszej nocy włamano się do składu wódek Seidenfraua przy ul. Mostowej i skradziono 10 półlitrowych flaszek ze spirytusem. Nadto z jednej z niezamkniętych szuflad zabrano drobną monetę zdawkową.

KRONIKA POLICYJNA Z WIELKIEGO PIĄTKU i z Wielkiej Soboty jest stosunkowo dosyć obfita, natomiast w czasie obu świąt wielkanocnych nie zanotowano żadnego wypadku przekroczenia przepisów policyjno-ohydzających. Od szeregu lat są to pierwsze tak spokojne święta wielkanocne.

ROZSIERDZONY NOŻOWNIK. Stanisław Kłodziejczyk z Brzostkowi, poróżniony się z Piotrem Bilem na ulicy Królowej Jadwigi i nie mogąc z nim dojść do porozumienia, użył jako ostatniego argumentu noża. Nożem tym zranił Bilem w prawe ramię, a następnie próbował też ugodzić posterunkowego, który go aresztował. To mu się jednakowoż nie udało.

OLEŚ LUBI FIGLE. Niejaki Henryk Oleś ujrzał na Małym Rynku wóz melbowy i postanowił w jakiś sposób jego kośmłem się zabawić. Ponieważ pomyślności mu nie brakło, więc znalazł szybko ten sposób: mianowicie odeignął hamulce od kół, wskutek czego wóz, wypełniony meblami potoczył się do ulicy Siennej, gdzie zatrzymał się na ścianie domu. Oleś otrzymał surowe upomnienie na policji, żeby drugi raz w tak niemądry sposób się nie bawił.

STRZEŻE SIĘ ŻEBRAKÓW. Do mieszkania p. Geni Grosfeld przy placu Zgody zapukał jakiś żebrak, prosząc o jałmużnę. Gdy właścicielka odeszła po pieniądze, żebrak podjął sam sobie jałmużnę w postaci płaszcza męskiego, wiszącego w przedpokoju.

MIEJ ZŁEGO POCZĄTEK, LEGZ KONIEC ZAŁOŚNY. Henryk Florczyk murarz, ciesząc się nadziejami świętami, wyraził tę radość w ten sposób, iż w znajomym szynku, jak to mówią, dał sobie porządnie „na piec“. Po tem wszystkim wracał do domu linją dość zygawkową. W rynku debnickim już zupełnie znaleźć nie mógł drogi. Zawadzały mu ustawicznie jakieś niesamowite kamienie, lub łamie. Koniec końcem upadł na ziemię i zranił się w brzuch. W takim stanie odwiezł go pogotowie ratunkowe.

Z DRAMATÓW ŻYCIOWYCH. O swej separowanej żony przybył w W. Sobotę Jan Zapala. W ciągu rozmowy, której treści nie znamy wychylił niespodzianie flaszke lizolu. Pogotowie przewiezło samolód do szpitala.

JADĄC Z POZNANIA do Krakowa p. Stanisław Bednarski, został na stacji kolejowej w Szczakowej okradziony z sumy 800 złotych.

PODCZAS K...IELI w łaźni ludowej przy ul. Paulińskiej skradziono p. Goldsteinowi Salomonowi ubranie.

WALNE ZGROMADZENIE TOWARZYSTWA BALNEOLOGICZNEGO odbędzie się w sobotę 23 b. m. w sali krak. Tow. Lekarskiego (Radziwiłłowska l. 4) o godz. 5 po południu.

Kupujcie materiały radiowe u firmy „ELEKTROFON“, Grodzka 43, I. p.

Z kraju.

WYNAGRODZENIE PRZEWODNICZĄCYCH KOMISYJ DISCYPLINARNYCH DLA NAUCZYCIELI. Sędziowie państwowi, pełniący w myśl ustawy z 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli obowiązki przewodniczących okręgowych komisji dyscyplinarnych, otrzymywać będą za każde odbyte posiedzenie komisji wynagrodzenie w kwocie 30 zł., a sędziowie będący przewodniczącymi ministerjalnej komisji dyscyplinarnej, oraz najwyższej komisji dyscyplinarnej, wynagrodzenie w kwocie 50 zł.

Przy podróżach w sprawach związanych z działalnością komisji dyscyplinarnych otrzymywać mają przewodniczący djedy i zwrot kosztów podróży według stawek, odpowiadających ich stanowi sędziowskiemu.

MIANOWANIA. P. Prezydent państwa zamianował dotychczasowego naczelnika wydziału w Lbie skarbowej w Warszawie, Gracjana Wójtowicza, dyrektorem departamentu w ministerstwie skarbu, a sędziego pokoju w Warszawie, Henryka Lichtenfelda, sędzią sądu okręgowego w Warszawie.

„EPOKA“ ORGANEM „PARTII PRACY“. Świąteczny numer warszawskiego dziennika „Epoka“, uchodzącego dotychczas za pismo półurzędowe, zamieszcza zawiadomienie, że „w związku ze zmianami personalnymi udziałowców „Tow. Wydawnictwa Dziennikarskiego“, od dnia 19 bm. „Epoka“ prowadzona będzie przez komitet redakcyjny w składzie: poseł Marjan Kościelowski, poseł Jerzy Barański i redaktor Stefan Grostern.

POŻAR W KOŚCIELE. Z Warszawy donoszą: W sobotę wieczorem w kościele św. Jacka, już w czasie opuszczania świątyni przez odwiedzających groby, w kaplicy t. zw. Śnieżnej powstał ogień, prawdopodobnie przez zapażalenie się sztucznych kwiatów od świecy. Spalił się obraz św. Antoniego; ogień zdołano ugasić miejscowymi siłami. Z uznaniem podnieść należy czyn ks. Dominika Waszewskiego, który nie bacząc na płomienie, rzucił się na ratunek św. Sakramentów i wyniósł je z ołtarza do zakrystii.

KATASTROFA SAMOLOTOWA. W ubiegłym tygodniu spadł wskutek przepełnienia się cylindrów samolot w pobliżu dworca trzemeszkiego. Ofiar w ludziach nie było. Nazajutrz, po dokonaniu potrzebnych reperacji, pilot usiłował wzbić się ponownie w powietrze, ale daremnie. Samolot musi być rozebrany i koleją przewieziony do Poznania, gdzie się uskutečni potrzebny remont.

UJĘCIE MORDERCY. Z Gniezna donoszą, że posterunek P. P. w Jaworowie aresztował Fedka Bazinka, ściganego listem gończym przez władze sądowe za popełnienie zabójstwa. Bazinka posiadał fałszywą legitymację na nazwisko Buczek Wasyl. Zabójcę, który się przyznał do właściwego nazwiska, odstawiono do Jaworowa w Małopolsce.

PROPAGANDA UZDROWISK W POZNANIU. Związek uzdrowisk polskich urządził w dniach 9 i 10 kwietnia b. r. w salach b. kasyna garnizonowego w Poznaniu „Dni propagandy zdrojownictwa polskiego“. Na program złożyła się ruchoma wystawa uzdrowisk polskich, zawierająca około 500 zdjęć fotograficznych, ilustrujących piękno uzdrowisk polskich, ich parków, budynków i okolic, oraz celowość urządzeń leczniczych. Wystawiono również próbki wód i innych przetworów mineralnych.

W lokalu wystawy odbyły się konferencje z lekarzami pod kierunkiem prof. Uniwersytetu poznańskiego, dra P. Gantkowskiego, oraz wykłady dla publiczności zwiedzającej wystawę. Wykłady wygłaszał prof. dr Gantkowski i red. J. St. Szerbiński, dyrektor Związku Wystaw zwiedzających wycieczki dzieci szkolnych, oraz poszczególne pulki garnizonu poznańskiego, które na tle wystawy zapoznawały się przy pomocy odpowiednich popularnych wykładów z pięknością i bogactwem Rzeczypospolitej.

STRASZNE SKUTKI EKSPLOZJI GRANATU. Wieś Dobrosłany, powiat Gródek Jagielloński, była we czwartek widownią strasznego katastrofy, spowodowanej przez nieświadomość kilku młodych parobczaków wiejskich. Oto na jednej z łąk, bawiać się na niej chłopcy znaleźli granat, pozostawiony tam przez oddział artylerji, który ubiegłego roku odbrał tam życie. Chłopcy ci, a mianowicie niejaki Taratula (lat 16), oraz brat Federowicz w wieku 5 i 3 lat, zabrali ten granat i zanieśli do pobliskiej stodoły niejakego Dziuby. Tam w obecności tego Dziuby, zajętego rżnięciem siewki, zabrali do otwierania granatu zapomocą młotka. W pewnym momencie nastąpiła strasza eksplozja, której ofiarą padli wszyscy ci chłopcy, oraz 6-letni Dziuba, również w stodołę obecny. Poza tem granat ciężko poranił znajdującego się w pobliżu stodoły syna Dziuby i pasnąc się opodal krowę. Przybyłym na miejsce wypadku wieśniakom przed stawili się okropny widok. Po całej stodołę, zalanej krwią ludzką, porozrzucane były członki nieszczęśliwych ofiar, tak, że przy zbieraniu ich nie można było rozpoznać, które członki do kogo należały.

POŻAR RATUSZA W MOGILNIE. We środę dn. 13 bm. wybuchł z niewyjaśnionych dotąd przyczyn w ratuszu mogileńskim pożar, który spowodował olbrzymie straty.

Straż pożarna po przybyciu na miejsce, nie mogła zrazu przystąpić do gaszenia ognia, gdyż brakowało wody. Nie można było z początku odnaleźć hydranta wodociągowego. Straty są wielkie, spalił się bowiem cały dach; poza tem grozi zawaleniem całe wnętrze ratusza. Pastwą płomieni padło również archiwum.

W SPRAWIE KRADZIEŻY PÓLTORA MILJONA ZŁOTYCH. dokonanej na poczeku w Królewskiej Hucie, trwa w dalszym ciągu pościg listami gończymi za Kesslerem. Jak donoszą z Katowic, ustalono, iż w popełnieniu kradzieży dopomagał Kesslerowi jego brat Wilhelm, zamieszkały w Bytomiu, który także zbiegł.

Naczelnik urzędu pocztowego w Królewskiej Hucie, Tomasz Proch, aresztowany z powodu niebdaństwa służbowego, w związku z popełnieniem kradzieży, został wypuszczony na wolność i będzie odpowiadał z wolnej stopy.

KRADZIEŻ W NOWYM SĄCZU. (kap.) Ze sklepu Michała Sergmana w Nowym Sączu skradli złodzieje 250 kg. koniczyzny nasiennej i 6 par pasów pociągowych, ogólnej wartości przeszło 1000 złotych. Policji w Strugach udało się wpaść już na trop złodziei.

Ze s-iafa.

POD POLSKA BANDERA. Sztokholm, Calais, Malskov, Dunston, Vejle, Malmö i Nancöping — oto końcowe etapy naszej eskadry handlowej. „Kraków” przybył do Sztokholmu z ładunkiem 2.512 ton węgla. „Poznań” przybył próżny z Malskov (Danja) do Gdańska po ładunek węgla, z którym popłynął do Calais. „Wilno” dnia 9 bm. przybył z Dunston (Anglia) do Vejle (Danja) z ładunkiem 2.638 ton węgla. „Katowice” przybył z Malmö (Szwecja) do Gdańska po ładunek 2.700 ton węgla, z którym popłynął do Nancöping (Szwecja). „Toruń” wyładuje w Nancöping 2.650 ton węgla, transportowiec wojenny „Warta”, po próbną podróż po Bałtyku, został ostatecznie zakupiony przez Ligę Żegluga Polskiej i czyni ostatecznie przegłosowanie do przycięcia ładunku i wyruszenia w pierwszą podróż morską, jako statek handlowy.

ZGON LEKARZA POSELSKIEGO W WIEDNIU. Z Wiednia donoszą, że w nocy na 18 bm. zmarł tam nagle na paraliż serca, w 56 roku życia, lekarz polski w Wiedniu, dr. Fr. Meliški. Pogrzeb zmarłego odbędzie się we wtorek popołudniu.

Dr. Meliški w czasach austriackich był lekarzem wojskowym i służył przez 2-gim austriackim pułku ułanów im. Schwarzenberga w Tarnowie. Po wojnie osiadł w Wiedniu, gdzie pełnił funkcję lekarza polskiego poselskiego. Był ożeniony z córką głośnego w swoim czasie wybitnego adwokata tarasowskiego, dra Goldhammera.

KONCERT MUZYKI POLSKIEJ W PARYŻU. W lokalu „American Womens Club” odbył się, pod protektorem pani ambasadorowej Chlapowskiej, koncert na rzecz międzynarodowego Ogniska studentek P. Stanisława Korwina-Szymanowskiego, która w tych dniach wróciła do Paryża, po szeregu występów w Szwajcarii, odpiewała serię utworów Karola Szymanowskiego, Stanisława Czapiewskiego, Winiarskiego i Opieńskiego. Skrzypce Wilkomirski wykonał parę utworów Perkovskiego, pianista Henryk Sztompka odegrał szereg utworów Chopina. Krytyka paryska wyraża się z wielkim uznaniem o twórczości młodych polskich kompozytorów i o wykonawcach polskich.

ZGON GASTONA LEROUX. W Nicei zmarł francuski pisarz, Gaston Leroux, spopularyzowany także u nas autor licznych sensacyjnych-kryminalnych powieści, jak: „Tajemnica żółtego pokoju”, „Zapach perfum czarnej damy”, „Czarny zamek”, oraz różnych przygód reportera Rouletabille. Leroux pracował początkowo jako sprawozdawca w piśmie „Matin”, później przeniósł się do powieści sensacyjnej i na tem polu zdobył sobie wielką poczytność i rozgłos.

Z sali koncertowej. **PO OTWARCIU WYSTAWY POLSKIEJ W HELSINGFORSIE.** Fiński minister oświaty, dr. Alio, wydał śniadanie dla Komitetu organizacyjnego wystawy polskiej w Helsingforsie. Podczas śniadania min. Alio wygłosił przemówienie, w którym, wyrażając się z gorącym uznaniem o wystawie, podkreślił wysoki poziom polskiego malarstwa i winał Polaków posiadania tak wybitnych artystów. Minister złożył w imieniu rządu fińskiego podziękowanie rządowi polskiemu za pomoc w organizowaniu wystawy. Zwracając się do polskiego komisarza wystawy, dra Tretera, minister podkreślił doskonałą organizację wystawy, wreszcie wyraził swą radość z powodu nawiązania między Polską a Finlandią stosunków kulturalnych, co leży w programie rządu fińskiego.

Posel Filipowicz w swej odpowiedzi dziękował za pomoc i gościnność, udzieloną przez rząd fiński polskiej wystawie i wyraził nadzieję, że z kolei Polska będzie miała możność zapoznania się w Warszawie ze sztuką Finlandji.

HR. KAROLYI NAPISAŁ DRAMAT. Sensacje w kołach teatralnych wywołała zapowiedź wystawienia przez jeden wielki z teatrów londyńskich dramatu głośnego polityka węgierskiego, hr. Karolyego. Dramat ten, napisany przez skazanego na banicję byłego premiera, osnuty jest na tle stosunków emigracji węgierskiej.

KATASTROFALNE BURZE NA MORZU ŚRÓDZIEMNIM, które panowały zwłaszcza wzdłuż wybrzeży hiszpańskich i w północnej Afryce, wedle dotychczasowych obliczeń, wyrządziły szkody na 120 milionów pesetów. W czasie świąt ofiarą burzy padło 40 okrętów, które częściowo zatoniły. W południowej Hiszpanii padają śniegi.

ZAMACH NA GUBERNATORA FILIPIN. Z Nowego Jorku donoszą: Na gubernatora wysp Filipińskich, Wooda, dokonał o zamachu niedawno Manilli. Samochód jego został zarzucony kamieniami i zdruzgotany. Szofer zaś zabity. Zamach się nie udał, ponieważ gubernator, uprzedzony przez policję o planowanym zamachu, wysłał na przód samego szofera ze swym samochodem służbowym, sam zaś jechał samochodem prywatnym w pewnej odległości. Zamach miał podłoże polityczne, sprawcami byli przeciwnicy nadania wyspom Filipińskim autonomii.

SENSACYJNE MAŁŻENSTWO W SFERACH ARTYSTYCZNYCH. Z Nowego Jorku donoszą: Znany śpiewak niemiecki, Michal Bohner, ożenił się z gwiazdą Metropolitan Opery, Marią Lewis. Ślub odbył się z wielkimi uroczystościami. I dzielił go nadburmistrz Nowego Jorku. Ze względu na krótki pobyt Bohnera w Ameryce, zawarcie tego małżeństwa wywołało w sferach artystycznych i towarzyskich Nowego Jorku wielką sensację.

ZAGINIONA WYPRAWA POLARNA WILKINSA. Telegramy z Nowego Jorku donoszą, że ekspedycja kapitana Wilkinsa do bieguna północnego nie daje żadnych znaków życia od dłuższego czasu. W ubiegły piątek nadszedł od Wilkinsa ostatni telegram iskrowy do Point Barrow na półwyspie Alasca. Od tego czasu niema dalszych wiadomości. Drugi pilot ekspedycji, Graham, na swym samolocie patroluje nad wybrzeżem na wschód i zachód od Barrow, w nadziei, że napotka kpt. Wilkinsa, wracającego pieszo z ekspedycji.

WYLEWY W DOLINIE MISSISSIPPI. Z Nowego Jorku donoszą, że wielkie burze spowodowały wylewy w dolinie Mississipi. W kilku okolicznych stacjach wody wyrządziły ogromne szkody, miało zginąć przeszło 100 osób, a około 2000 ludzi jest bez dachu.

STARANIEM „TOWARZYSTWA ESPERANTO” w Krakowie odbędzie się w lokalu tegoż Towarzystwa przy ul. Smoleńskiej 9, Muzeum przem., sala Nr. 130, we czwartek, dnia 21 b. m. o godz. 7.30 wieczorem. Wieleż ku uczczeniu 10-letniej rocznicy śmierci Dra L. Zamenhofa, twórcy Esperanta. Goście mile widziani.

Teatry-Kina-Koncerty

Dnia 20 kwietnia

Z sali koncertowej.

„Stabat Mater”, oratorium Antoniego Dwozaka, wykonane przez Tow. Oratoryjne pod dyktando p. Stef. Barańskiego.

Kraków, 19 kwietnia.

„Stabat Mater” Dwozaka, ukazane w Wielki Czwartek przez Towarzystwo Oratoryjne, nie należy do dzieł nietylko silnie emocjonujących, lecz nawet większym wrażeniem zapisujących się w pamięci słuchacza.

Przy całej doskonałości tematycznego opracowania, kontrpunktycznym mistrzowie, płynności melodyjnej i blasku orkiestralnego kolorytu, zabrakło tu znakomitego kompozytorowi szerszego oddechu dla stworzenia większych, jednolitych konstrukcji, a w kreśleniu pojedynczych obrazków tej siły wyrazu, która odpowiadała pełnej treści tekstu. Właściwy przeważnie części dzieł „czeskiego Schuberta” niski stopień intelektualności muzycznej, oraz naiwność twórcza, występują w „Stabat Mater” w całej pełni.

Dobrymi wykonawcami partii solowych byli artyści opery katowickiej: pp. Liliana Zamorska, Karolina Wolska-Sobanska, M. Morrena i S. Lichota. Piękne głosy i wysoka kultura wokalna znanych artystek złożyły się na wieczoru tego część najlepszą.

Chór mieszany Tow. Oratoryjnego intonował czysto i frazował starannie, orkiestra, złożona z członków tegoż towarzystwa i Związku muzyczny, brzmiała nienagannie. Całość utrzymana we właściwym dziele oratoryjnym stylu, opanował i przygotował suniennie dyr. Stefan Barański.

Jul. Św.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Wtorek, 19 kwietnia: „Mecenas Bolbec i jego żona”.

Środa, 20 kwietnia: „Kochanek Sybilla Thompson”.

Czwartek, 21 kwietnia: „Kancelista Kehler”.

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI”:

Wtorek, 19 kwietnia: „Orlow”.

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI”. We środę i czwartek o godzinie 8 wieczorem operetka Graenichsiedtowa p. t. „Orlow” z Elną Gistadt i Z. Malinowskim w roli mechanika Doroszyńskiego. W piątek teatr zamknięty. W sobotę o godz. 8 po cenach najniższych „Księżna Ilca”. W niedzielę o godz. 4 po poł. „Adieu Mimi” z Elną Gistadt, w niedzielę o godz. 8 wieczorem „Orlow” z Elną Gistadt i Z. Malinowskim. Będą to ostatnie przedstawienia operetki w Krakowie przed wyjazdem na Wanda tournée.

Program stacji radiolonicznych:

na środek, dnia 20 kwietnia 1927 r.

Kraków (422 m.) Godz. 17.15—18.40: Transmisja z Warszawy, godz. 18.40—19: Rozmaitości, godz. 19—19.25: Odczyt p. t. „Oehrona przyrody, a zagadnienie gospodarcze” — wygłosi dr M. Sokolowski, asyst. U. J. godz. 19.30—19.55: Odczyt p. t. „O kinie” — wygłosi red. Jalu Kurek, godz. 20—20.30: Przerwa, ewentualnie komunikaty, godz. 20.30: Transmisja z Warszawy.

Warszawa (1111 m.) Godz. 15—15.25: Komunikat gospodarczy i meteorologiczny, godz. 15.30—15.55: Odczyt z cyklu „Historia Polski” (dla maturzystów) — wygłosi prof. Mościcki, godz. 16—16.35: Odczyt z dzian „Literatura polska” p. t. Juliusz Słowacki, wygłosi prof. Konrad Górski, godz. 16.45—17.10: Pogadanka dla dzieci p. t. „O wyglądzie obywatela Krakowa” — wygłosi p. Wanda Tarkiewiczówna, godz. 17.15: Koncert popołudniowy. Wykonawcy: Powiększona orkiestra P. R., pod dyr. Józefa Ożnińskiego i Cezaryna Jankiewiczowa (spiew), godz. 18.40—19: Rozmaitości, godz. 19—19.25: „Skrzynka pocztowa” — korespondencje listowe omyli dr Marjan Stepowski, godz. 19.30—19.55: Odczyt p. t. „Przemysł i handel polski” — wygłosi prof. Aleksander Junowski (z cyklu „Co każdy o Polsce wiedzieć powinien”), godz. 19.55—20.15: Komunikat radioloniczny, godz. 20.15—20.30: Przerwa. Przypuszczalnie komunikaty, godz. 20.30: „Baladyna” operetka w 3-ach aktach E. Kalman, wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Jana Dworakowskiego oraz Zofia Dobrowolska-Pawłowska (sopr.) Michalina Makowska (sopr.), Aleksander Wasielewski (tenor), Kazimierz Devalien (baryton), Adam Rapacki (tenor), godz. 22: Sygnali czasu, komunikaty, godz. 22.30: Transmisja muzyki tanecznej z restauracji „Bristol”.

Praha (348,9 m.) Godz. 17: Muzyka kameralna, godz. 20.45: Transmisja z Brna, godz. 22.15: Muzyka lekka, Brno (441,2 m.) Godz. 20: Koncert, godz. 20.45: Koncert ork. wojskowej.

Wiedeń (517,2 m.) Godz. 16.15: Koncert (Schubert-Schumann), godz. 21.00: Recytacje, następnie muzyka lekka.

Litwin (322,6 m.) Godz. 17.15: Jazzband, godz. 20.45: Koncert.

Berlin (483,9 i 566 m.) Godz. 17: Orkiestra kameralna, godz. 21: Muzyka lekka, godz. 22.30: Muzyka do tańca.

Frankfurt (493,6 m.) Godz. 16.30: Koncert, godz. 20.15: „Zapomniany dźwięk”, bajka G. Hauptmanna.

Lanzenberg (468,5 m.) Godz. 17: Muzyka lekka, godz. 22.45: Muzyka do tańca.

Lipsk (365,8 m.) Godz. 20.15: Koncert symfoniczny, godz. 22.15: Muzyka do tańca.

— 0 —

Kawiarnia Teatralna w Krakowie

Tel. 2330 Vis à vis Teatru im. J. Słowackiego Tel. 2330
Codziennie wieczór o godz. 8.30

Dancing Familiiny

połączony z występami pierwszorz. artyst w tanecznych.
W niedzielę i święta Five O'clock.

Zapiski literackie.

MODELE PALENISK BUDOWLI HISTORYCZNYCH. W nakładzie Salony malarzy polskich w Krakowie wydane zostały modele palenisk budowli historycznych, pomyślane jako kształtująca rozrywką dla młodzieży, t. j. na kartonach do wycinania i sklejania. Ta seria obejmuje: zamek w Warszawie, Barbakan, bramę Florjańską, wieżę ratuszową w Warszawie i t. d. Sklejanki, dobrze

opracowane pod względem kolorystycznym, mogą się przyczynić jako rozrywka do rozwoju zmysłu estetycznego i odczucia architektury u młodzieży.

TADEUSZ ZIELIŃSKI: Hellenizm i judaizm. Cz. I. Warszawa, 1927. Wyd. Mortkowicza. Tow. Wyd. w Warszawie.

Wielkie zamówienia rumuńskie dla Łodzi

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 kwietnia. **Przemysł włókienniczy w Łodzi** otrzymał przed świętami wielkanocnymi olbrzymie zamówienia na towary włókiennicze do Rumunii. W wielką sobotę

wysłano do Rumunii pierwszy transport w ilości 79 wagonów. Dalsze transporty odejdą w ciągu 6 tygodni.

Informacje handlowe i przemysłowe.

Nowe 20-złotowe bilety bankowe

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 kwietnia. Dnia 25 kwietnia br. wypuszcza Bank Polski w obieg bilety bankowe 20-złotowe drugiej emisji. Bilety wykonane są na papierze białym z marginesem nie zadrukowanym. Z lewej strony, na której znajduje się znak wodny, przedstawiający podobiznę króla Kazimierza Wielkiego, pod nią liczba „20” i skrót „zł.”. Na niebieskim tle strony przedniej znajdują się szaró-brązowe figury, w których lewa symbolizuje rolnictwo, prawa przemysł i handel. Pomiędzy nimi umieszczona tarcza podłużna, u góry której jest medalion z białą liczbą 20.

Diarzusz ekonomiczny.

(—) **UKŁAD KARTELOWY W PRZEMYSŁE NAFTOWYM** został parafowany w wyniku kilkudniowych obrad, które odbyły się w Krakowie. Wprowadzenie w życie umowy kartelowej uwarunkowane jest przystąpieniem Vacuum Oil Co. i rafinerji jasielskiej. Działalność kartelu rozpocznie się 1 maja b. r.

(—) **NA OTWARCIU MIĘDZYNARODOWEGO TARGU W POZNANIU**, które odbędzie się 1 maja, zapowiedzieli swoje przybycie: wiceprez. Bartel, ministrowie: Kwiatkowski, Zaleski, Morawski, Dobrucki oraz wicemin. Dołęga.

(—) **MIN. PRACY I OP. SPOŁ. WYASTYGNOWAŁO DLA BEZROBOTNYCH PRACOWNIKÓW UMYŚLOWYCH** na kwiecień 550.000 zł., t. j. tyle co w marcu.

(—) **BANK POLSKI OTWORZYŁ** w dn. 25 b. m. 4 swoje przedstawicielstwa, a to w Bystrzycy, Brzezicach, Łasku i Miechowie. Złatwianie agend zastępczych powierzono miejscowym instytucjom finansowym.

(—) **LOSOWANIE KSIĄŻECZEK PROMOWANYCH WKŁADÓW OSZCZĘDNOŚCIOWYCH** odbyło się onegdaj w P. K. O. w Warszawie. Wylosowano 20 książeczek, których numery są następujące: 1514, 6121, 21419, 20035, 13149, 3156, 9324, 21531, 566, 10383, 118, 13744, 18784, 1084, 5831, 19675, 18024, 20246, 20352 i 2258.

(—) **ROBOTNICZY PRZEMYSŁU JUTOWEGO ZAŻĄDAŁI PRYZNANIA IM PODWYŻKI** w związku z orzeczeniem arbitrażowym dla robotników przemysłu włókienniczego. Odbyła w tej sprawie konferencja pracodawców i robotników nie dała rezultatu.

(—) **BEZROBOCIE W POZNANIU SZYBKO SIĘ ZMNIEJSZA.** Liczba bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszyła się dn. 1 kwietnia w porównaniu ze stanem z dn. 1 marca b. r. o 1.466 osób, t. j. o 22%.

(—) **ZGROMADZENIE GDAŃSKIEGO BANKU DLA HANDLU I PRZEM.** aprobało dywidendy w wysokości 9%.

(—) **KONFERENCJA W SPRAWIE DOSTAWY POLSKIEGO CEMENTU DLA ROBÓT DOKOWYCH W GRECJI** odbyła się onegdaj w Krakowie. Dostawa obliczona jest na 3 lata i obejmowałaby 6.000 wagonów cementu w workach. Odpowiedzi należy się spodziewać za dzień.

(—) **STAWKI NOWEJ TARYFY CELNEJ RUMUŃSKIEJ** wynoszą 10% wartości surowca, 10—20% za półfabrykaty, 20—30% za towary gotowe, ponad 30% od zakazanych do importu artykułów. Nowa taryfa celna obliczona jest w lejach w złocie.

(—) **ZAGŁĘBIE OSTRAWSKIE** (Czechosłowacja) wyprodukowało węgla w marcu r. b. 824.438 ton, co oznacza w stosunku do lutego zwiększenie o 62.000 ton.

(—) **PRODUKCJA NAFTY W ROSJI** wyniosła w marcu r. b. 862.000 ton, t. j. wzrosła w stosunku do lutego o 14%.

WKŁADY W BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO. Jako wymowny objaw polepszenia się sytuacji gospodarczej kraju, daje się zauważyć stały i niesłabnący wzrost ruchu oszczędnościowego wśród najszerszych warstw społeczeństwa. Obok specjalnie dla ruchu oszczędnościowego przeznaczony P. K. O., największe wpływy wykazuje Bank Gospodarstwa Krajowego. W końcu marca b. r. wkłady oszczędnościowe w centrali i w 20 oddziałach prowincjonalnych wynosiły 5.960.000 zł. i w porównaniu z miesiącem ubiegłym wzrosły o 871.000 zł. (w P. K. O. oszczędności

TADEUSZ DĄBROWSKI: Uśmiechy wojny. (Pamiętnik wojny. Z przedmową J. Eug. Plomieniskiego. Warszawa, 1927. Nakładem Księgarni F. Hoessika.

KSIEGA PAMIĄTKOWA KU CZCI TADEUSZA DĄBROWSKIEGO (pod redakcją Jerzego Eug. Plomieniskiego). Warszawa, 1927. Nakł. Księgarni F. Hoessika.

Jerzy Eugeniusz Płomiński: Zapomniany krytyk (Tadeusz Dąbrowski). Wydawnictwo Zakładu Narod. im. Ossolińskich.

ROMAN DYBOSKI: Byron. Studium. Lwów. Nakł. Tow. wyd. „Ateneum”.

wzrosły w tym samym czasie o przeszło 3.8 milj. zł. do 31.979.000 zł.). Wkłady i lokaty osiągnęły w końcu marca sumę 495.6 milj. zł. (wzrosły o 31.8 milj. zł.), asygnaty kasowe spadły o przeszło 2.6 milj. zł. do 6.44 milj. zł.

OBZAR PLANTACJI TYTONIOWYCH W MAŁOPOLSCIE WSCH. WZRASTA. Według zasięgniętych przez nas informacji w Dyrekcji Polskiego Monopoli Tytoniowego, zainteresowanie plantacjami tytoniowymi we wszystkich okręgach, szczególnie w Małopolsce wschodniej, w roku bieżącym wzrosło nadzwyczajnie. Do Dyrekcji Monopoli Tytoniowego napływają bardzo liczne zgłoszenia. — Według dotychczasowych obliczeń, obszar plantacji tytoniowych w Małopolsce wschodniej w roku bież., w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł już o przeszło 50%. Zgłoszenia przyjmowane będą do końca kwietnia b. r. i przypuszczać należy, że obszar plantacji tytoniowych wzrośnie co najmniej o 70%.

ROZWÓJ ZWIĄZKU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH. Po wstąpieniu hut żelaznych górnośląskich do Związku Polskich Hut Żelaznych. Związek ten liczy obecnie 15 członków, obejmując całe polskie hutnictwo żelazne z wyjątkiem zakładów górniczo-hutniczych w Chlewickach. — Członkami Związku są: 1) w woj. Krakowskim Huta Żelazna „Kraków”, 2) w woj. Kieleckim „Huta Bankowa”, Tow. Zakł. Metalowych „B. Hantke”, Modrzewskie Zakłady, Ostrowieckie Zakłady, Tow. Sosnowieckich Fabryk Hur i Żelaza, Tow. Starachowickich Zakładów Górniczych, Tow. „Staporków”, 3) w woj. Śląskiem Sp. Akc. „Baidostal”, Bismarck-Hütte, „Ferrum”, „Friedens Hütte”, „Silesia”, „Katowicka Sp. Akc. dla górnictwa i hutnictwa”, Zjednoczone Huty „Królewska i Laura”. Według statystyki robotników.

Zatrudnionych było we wrześniu ub. r. w hutach woj. Krakowskiego 198 robotników, Kieleckiego 13.286, Śląskiego — 19.973, czyli razem we wszystkich polskich hutach 33.464.

PROGRAM PRAC MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI EKONOMICZNEJ. Międzynarodowa Konferencja Ekonomiczna, rozpoczynająca swe prace w dn. 4-tym maja b. r., będzie obradowała zgodnie z następującym porządkiem rzeczy:

W części pierwszej, poświęconej wazęch-swiatowej sytuacji ekonomicznej, będą omawiane główne zagadnienia, oświetlające tę sytuację z punktu widzenia różnych krajów, a naliczowane przyczyny obecnego zachwiania się równowagi w handlu i przemyśle i poruszone te dążenia dzisiejszego ustroju ekonomicznego, które mogłyby zaważyć na szali pokoju.

W części drugiej będą omawiane sprawy: 1) **handlu** (wolność handlu, taryfy celne i traktaty handlowe, środki pośrednie, mające na celu ochronę narodowego handlu i żegluga, wpływ zmniejszenia się siły kupna na handel międzynarodowy itp.), 2) **przemysłu** (sytuacja w głównych gałęziach przemysłu, przyczyny obecnego trudności i ich charakter, możliwość akcji w tej dziedzinie), 3) **rolnictwa** (sytuacja obecna w rolnictwie w porównaniu do okresu przedwojennego, przyczyny panujących trudności, możliwość międzynarodowego współdziałania).

KOMUNIKACJA LOTNICZA W MARCU BR. Samoloty komunikacyjne Polskiej Linji Lotniczej „Aeropol”, kursujące na liniach: Warszawa—Łódź—Kraków, Warszawa—Lwów, Kraków—Lwów i Kraków—Wiedeń w miesiącu marca b. r. dokonały ogółem 296 lotów, przebiegając przestrzeń 74.993 km. Samoloty przewiozły w tym czasie 591 pasażerów, 17.407 kg. towarów 119.2 kg. poczty. Statystyka bezpieczeństwa wykazuje, jak dotychczas, pełne 100%, czyli, że nie było najmniejszego wypadku.

W porównaniu z miesiącem poprzednim (lutym) wzrost ruchu osobowego wynosił przeszło 70%, towarowego 40%, pocztowego — przeszło 400%.

Z dniem 15 kwietnia b. r. wznowiony będzie ruch na linii Warszawa—Gdańsk z następującym rozkładem: odlot z Warszawy o godz. 7-mej, przylot do Gdańska o godz. 10-tej, odlot z Gdańska o godz. 15.40, przylot do Warszawy 18.40. Ponadto 15-go b. m. bezpośrednio obsługiwane będą linie: Warszawa—Kraków (odlot z Warszawy godz. 7.30, odlot z Krakowa godz. 12.40, lot trwa 2 pól godziny) oraz linia Warszawa—Łódź (odlot z Warszawy godz. 15.40, odlot z Łodzi godz. 9.40, lot trwa 1 godzinę).

Oszust, który udawał lekarza

Cztery miesiące praktyki lekarskiej w szpitalu dla chorych na płuca. — Zdemaskowanie w sali operacyjnej. — Fałszowanie świadectw i oszustwa kredytowe. — Zamach samobójczy.

Kraków, 15 kwietnia.

(?) Dzienniki berlińskie donoszą, że w Wünsdorf, pod Zossen, aresztowano niemieckiego Schucharda, który pod fałszywym nazwiskiem chciał się tam osiedlić i praktykować jako lekarz. Osobnik ten już przedtem odsiadywał wielomiesięczne więzienie za to, iż na podstawie sfałszowanych świadectw był czynny w szpitalu dla chorych płuc w Grabowsee pod Oranienburgiem, mimo, że nie miał nawet akademickiego wykształcenia. Jest to mężczyzna 25-letni, pochodzący z Turyni, oddawna poszukiwany przez policję z powodu oszustw kredytowych i fałszerstw.

Gdy policja miała go aresztować, Schuchardt usiłował ratować się ucieczką, wyskakując z pierwszego pietra poprzez poręcz schodów do sieni. Poranił się przytem ciężko i został aresztowany.

On to w jesieni roku zeszłego zgłosił się do kierownika zakładu leczniczego w Grabowsee pod Oranienburgiem i przedstawił kilka świadectw, wśród których były dokumenty z uniwersytetów w Lipsku i Marburgu, z których wynikało, że Schuchardt studiował tam medycynę i uzyskał wreszcie stopień doktorski. Ponadto wykazał się on także świadectwem, że ku zadowoleniu swoich przełożonych, był przez rok czasu zatrudniony w szpitalu okręgowym w Lemgo, w Lippe-Deimold.

Ujrzawszy takie świadectwa, kierownik zakładu przyjął Schucharda jako swego asystenta, takie bowiem stanowisko było właśnie w szpitalu wolne. Rzekomy lekarz wykazał przy swych czynnościach zawołanych obszerne wiadomości medyczne i nie budził przeto żadnego podejrzenia. Dopiero po upływie czterech miesięcy dowiedziano się przypadkowo, że z Schuchardtem nie wszystko jest w porządku. W styczniu b. r. czynił on mianowicie starania o uzyskanie dodatkowego stanowiska w oddziale chirurgicznym szpitala w Oranienburgu, gdzie, celem uzupełnienia swej praktyki, miał być jeszcze zatrudniony w salach operacyjnych. Tam jednak już po kilku dniach spostrzeżono się, że młody asystent posiadał wprawdzie wiadomości teoretyczne, ale o praktycznej chirurgii nie miał najmniejszego pojęcia. Wskutek tego wypowiedziano mu pracę z terminem paromiesięcznym, gdy jednak popełnił on przy leczeniu pacjentów wyjątkowo grube błędy, został natychmiast ze szpitala zwolniony.

I teraz dopiero kierownictwo szpitala w Grabowsee zajęło się zbadaniem przeszłości tego asystenta. Dowiedziano się przytem, że

uczęszczając do gimnazjum w Chemnitz, został on stamtąd za różne wykroczenia wydany i umieszczony w zakładzie poprawczym. Uniwersytety w Lipsku i Marburgu stwierdziły, że Schuchardt nigdy tam nie uczęszczał, a szpital w Lemgo zakomunikował, że wprawdzie w r. 1925 niejaki dr Schuchardt był tam czynny, ale już po dziesięciu dniach, z powodu swej nieudolności, został zwolniony. Ostateczne jednak wyjaśnienie w jego sprawie przyniosło pismo zakładu karnego w Zwickau, gdzie Schuchardt przed kilku laty odsiadywał karę rocznego więzienia za oszustwo i fałszowanie świadectw.

Po uwolnieniu Schucharda z zakładu leczniczego, zamieszkał on w kilku dziennikach ogłoszenia, zapowiadając, iż osiadł w małej wiosce pod Oranienburgiem, gdzie prowadzić będzie praktykę lekarską. Na podstawie tego ogłoszenia udało mu się uzyskać od kilku osób drobne pożyczki, a od pewnego kupca w Oranienburgu nawet 500 marek. To jednak nie wszystko. Wykazując się sfałszowanymi listami i dokumentami, kazał sobie on wypłacić w Berlinie w jednym z zakładów ubezpieczeniowych 900 marek. W innym zakładzie towarowo-kredytowym wyludził, posiłkując się również fałszywymi świadectwami, nieco odzieży. Czując jednak, że ziemia pali się mu pod stopami, uciekł z Oranienburga, a przed kilku tygodniami pojawił się w Wünsdorf pod Zossen, wynajmując tam małe mieszkanie i pod nazwiskiem dra Bersera zaczął praktykować jako lekarz.

Jednocześnie w zręczny sposób starał się nawiązać kontakt z różnymi wybitnymi osobistościami. Gdy zamieszkałemu tam naczelnemu redaktorowi gazety „Berliner Zeitung“ przedstawił się również jako doktor Berster, ten powziął pewne podejrzenie, albowiem znał lekarza tego nazwiska z Grabowsee. Zasięgnął więc tam informacji i ku swemu zdziwieniu dowiedział się, że dr. Berster przeniósł się nie do Wünsdorfu, lecz do zupełnie innej miejscowości. Policja zawiadomiona o tem, rozpoznała w rzekomym Bersterze długo poszukiwanego Schucharda i pewnego ranka zjawiała się w Wünsdorfie, celem aresztowania fałszywego lekarza. Wówczas to Schuchardt usiłował ratować się ucieczką, skokiem przez poręcz schodów i ciężko ranny wpadł w ręce policji. Przewieziony następnie do Berlina, usiłował tam popełnić samobójstwo przy pomocy zardzewiałej szpilki. Obecnie leży on w szpitalu więziennym, a stan jego zdrowia jest tak ciężki, że nie można go było poddać przesłuchaniu.

Po zamknięciu kroniki.

Kraków, 19 kwietnia.

Samobójstwo Issepiego.

Jak donoszą z Gdańska b. kierownik szkoły powszechnej w Krakowie, Iseppi, znany ze swego procesu o uwodzenie nieletnich dziewcząt, popełnił samobójstwo. Bliższych szczegółów brak.

„POLSKA DZISIEJSZA“ DZIEŁO PROPAGANDOWE. Bawi w Krakowie twórca znakomitego dzieła propagandowego o Polsce dzisiejszej, znany publicysta i krytyk, p. Michał Orlicz, który, jak wiadomo, położył duże zasługi około propagandy sztuki polskiej zagranicą. Dzieło „Polska dzisiejsza“, o którym wkrótce napiszemy, wywołało duże wrażenie w prasie niemieckiej, która chwali obiek-

tywną i spokojną argumentację poszczególnych artykułów.

Istotnie dzieło przedstawia się imponująco, a zredagowane również w języku francuskim, angielskim i niemieckim i ozdobione półtoratysiącem ilustracji, budzi słuszny podziw.

KONFERENCJA HISTORYKÓW SŁOWIAŃSKICH. Z Warszawy komunikują: Polskie Towarzystwo Historyczne wystąpiło z inicjatywą zwołania wspólnej konferencji przedstawicieli nauki historycznej państw wschodnio-europejskich i słowiańskich. Zadanie konferencji polega na stworzeniu stałej i ciągłej współpracy pomiędzy sąsiedzami. Chodzi o przyczynienie się do zbliżenia pomiędzy nimi, o ułatwienie stworzenia wspólnej podstawy dla szeregu przedsięwzięć naukowych, które ze względu na swe rozmiary przekroczyć muszą granicę działania jednego tylko narodu.

Konferencja odbędzie się w Warszawie w dniach 27, 28 i 29 czerwca, a prace jej zostaną

podzielone pomiędzy dwie sekcje: naukową i naukowo-organizacyjną.

Dzień czwarty zjazdu, 30 czerwca, będzie poświęcony zwiedzaniu Krakowa, tej prastarej stolicy Polski.

Protokół nad zwoływaną konferencją objęli: p. prezes Rady Ministrów, minister oświaty, oraz minister spraw zagranicznych.

NOWY ZARZĄD ZWIĄZKU ARTYSTÓW POLSKICH. Z Warszawy donoszą 15 b. m.: Na dzisiejszym popołudniowym posiedzeniu plenarnym zjazdu Związku Artystów Sztuki Polskiej wybrany został nowy zarząd Związku w następującym składzie: przewodniczący — Józef Śliwicki (początkowo), członkowie zarządu: Antoni Bednarczyk, Franciszek Freszel, Jan Janusz, Kazimierz Justian, Jerzy Leszczyński, Zygmunt Mossoczy, Wacław Nowakowski, Jan Pawłowski. Zastępcy: pani Brauman-Staszewska, R. Boelke, Gustaw Cybulski, Maurycy Janowski, Władysław Lenkowski, Feliks Norsi, Rudolf Poni, Władysław Stoma. Do komisji rewizyjnej wybrano: Adolfa Lipińskiego, Bronisławę Nieszporka i Janusza Srebrzyckiego. Do sądu honorowego wybrano: Karola Borowskiego, Józefa Chmielińskiego, Mieczysława Frenkla, Józefa Kotarbińskiego i Helenę Zboińską-Ruszkowską.

(AW) „KOMITET OBRONY POLSKOŚCI“. Kierunek polityczny, grupujący się w bloku byłej ósemki, przystępuje do wyborów do Rady miejskiej m. Warszawy pod hasłem obrony polskości. Prawdopodobnie wbrew poprzednim tendencjom pójdzie do wysunięcia jednolitej listy, do której zgłosiły akces niektóre organizacje społeczne i gospodarcze oraz związki kobiece. Do agitacji wyborowej komitet obrony polskości zamierza przystąpić zaraz po świętach Wielkonoce.

BEZROBOTNI W SZWAJCARJI I POLSCE. Rząd szwajcarski zwrócił się z notą werbalną do rządu polskiego w sprawie zawarcia specjalnej umowy o wzajemnym udzielaniu zapomóg dla bezrobotnych obu krajów. Propozycja ta opiera się na postanowieniach ratyfikowanej przez rząd polski i rząd szwajcarski konwencji o bezrobociu, przyjętej na pierwszej Międzynarodowej Konferencji Pracy.

ZARZĄD POLSK. STOWARZYSZENIA ZŁOTEGO KRZYŻA wygotował komunikat o ulgach, przynależnych członkom tego stowarzyszenia w sezonie r. 1927 w zdrojowiskach i uzdrowiskach w kraju i zagranicą. Komunikat ten można otrzymać w Zarządzie stowarzyszenia (Lwów, Plac św. Ducha 1. 1) za nadesłaniem zaadresowanej do siebie i ofrankowanej koperty.

TRAGEDIA NAUCZYCIELKI. We Lwowie znaleziono na ulicy bez przytomności 19-letnią nauczycielkę języka francuskiego, p. Siromonche Aranluaweser, która z powodu nędzy usiłowała przez zażycie jodiny pozabawić się życia.

ARESZTOWANIE EGZOTYCZNYCH MISJONARZY. Policja aresztowała w Ostrowie (Poznańskie) dwóch osobników, podających się za misjonarzy z Bagdadu, a zbierających pieniądze dla sierot po Asyryjczykach chrześcijańskich, pomordowanych przez Kurdów. „Misjonarze“ ci przewędrowali całe Niemcy oraz część Polski. Jeden z nich mówi po angielsku i francusku, drugi nie włada żadnym europejskim językiem.

ZAGADKOWE STRZAŁY DO POCIĄGU. Onegdaj do rannego pociągu, wychodzącego z Zawiercia w stronę Katowic o godz. 9.21, pod Łazami nieznani sprawcy oddali kilka strzałów rewolwerowych. Jedna z kul przebiła szybę w oknie, w którym stali dwaj uczniowie. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności kula przeszła pomiędzy ich głowami, nie raniąc nikogo. Śledztwo w toku.

ELEKCJA KRÓLA CYGAŃSKIEGO W POZNANIU. Od kilku dni zjeżdża do Poznania mnóstwo wozów cygańskich, których liczba rośnie stale. Również i pociągami towarowymi przybywają tam cyganie, a to celem przeprowadzenia wyboru nowego króla plemienia Beli Actara.

Dotychczasowy król bowiem umarł, nie pozostawiając synów. Żyje jednak dwóch wnuków: Gabor i Jaan Penyekowie. Elekcja odbędzie się w pierwszych dniach maja. Zapowiedziane są wielkie z tego powodu uroczystości. W Poznaniu odbędzie się również koronacja nowo obranego króla tego plemienia cygańskiego.

DYMISSJA GABINETU EGIPSKIEGO. Gabinet egipski dymisjonował z powodu wielkich różnic z Izłą w sprawach finansowych.

S. p. Dr Cynarski
prezydent m. Łodzi.

Dom, w którym wszystkie przedmioty tańczą.

Rodzina kupca Ansorio w miasteczku włoskiem Palagoria przeżywa już od roku ciężkie chwile. Oto dzień w dzień zdają się w jej domu dziwne zjawiska: krzesła podnoszą się w powietrze, ciężkie stoły stają „dęba“, z szaf i zamkniętych szuflad wydobywają się dziwne, tajemnicze dźwięki...

Z początku przypuszczano, że jacyś figlarze chcą się ubawić kosztem przerażonej rodziny. Później podejrzewano, że ma się do czynienia z bandą włamywaczy, którzy pragną swymi sztuczkami skłonić rodzinę do opuszczenia domu... Zawiadomiono policję. Policja przeprowadziła gruntowne poszukiwania za rzekomymi sprawcami. Ale napróżno.

Wysłano dwóch detektywów, którzy przepędzili kilka nocy w niesamowitym domu. W ciągu dwóch nocy zjawiska się nie powtórzyły. Dopiero trzeciej nocy po godz. 1-ej zaczęły tańczyć krzesła, poruszać się stoły, dały się słyszeć trzaski, huki i głozy. Całe okno wyleciało z ram, szyby rozbiły się z brzękiem u stóp zdziwionych detektywów...

Powstała hipoteza, czy zjawiska te nie są w związku z jakimś trzęsieniem ziemi. Atoli aparaty sejsmograficzne nie nie zanotowały. Zagadka jest więc nierozwiązana... Tylko rodzina Ansorio musiała wyciągnąć konsekwencje i opuścić dom.

Oszczędność przedewszystkiem

Miasto Gawrowo w Bułgarii jest „polską Łodzią“, czy też angielskim Manchesterem. Mieszkańcy jego znani są z ptności, pracowitości, ale także z nadzwyczajnej oszczędności. Tak iż, jak powiadają, zatrzymują oni nawet zegary na noc, aby się wskazywały nie... ni-szczyły.

Otóż zdarzyło się, iż w tych dniach jeden z mieszkańców Gawrowo udał się do znanego lekarza w Sofji, gdyż czuł się ciężko chorym. Lekarz istotnie stwierdził poważny stan zdrowia pacjenta i doradził mu, aby jak najrychlej wrócił do domu. Stuchając tej rady, pacjent natychmiast wyjechał. Jednego ze współpodróżnych uderzył jednak nie tylko zły wygląd owego mieszkańca Gawrowa, ale także i ten fakt, że wysiadł on na każdej stacji i zniknął na chwilę w budynku stacyjnym.

Gdy po minięciu mnóstwa stacji pociąg znów się zatrzymał i chory podróżny z trudem podniósł się, aby wyjść na stację, jego towarzyszy podróży usiłował mu w tem przeszkodzić.

— Dobrze — odrzekł mieszkaniec Gawrowa — ale proszę mi kupić bilet do najbliższej stacji, bo każdej chwili mogę umrzeć, więc poco wydawać pieniądze na bilet do samego Gawrowa...

Zaprawdę jest to już szczyt oszczędności.

Lokal Wydawnictwa „Nowej Reformy“: Wielopole 1.

Jego wszechmocna moc... ekran.

Niedawno temu pisałem o potęgze sztuki teatralnej, która rozstrzyga nieraz o życiu i śmierci widza. Czemżeż jest jednak wpływ teatru wobec potęgi kina! Teatrów, licząc w tem małe scenki prowincjonalne, nie będzie w Polsce ponad 40. Kin zaś jest powyżej 400. Kino daje dziennie trzy, w niedzielę 4 przedstawienia. Licząc na jeden program 200 osób, otrzymamy sumę 240.000.

Cyfra ta mówi, że dzień w dzień ćwierć miliona polskich obywateli pozostaje pod wpływem potęgi kina! Oto potęga, z którą trzeba się liczyć!

Jak tu zresztą nie ełodzić do kina. skoro jest ono ostatnim krzykiem współczesności. Kino ma się tak do teatru, jak gazeta, drukowana na maszynie rotacyjnej do tych pierwotnych pisemek z XVI stulecia, które odbijano ręcznie.

To jest teatr maszynowy, teatr wytwarzany serwowo, jak automobil Forda. Dlatego jest tani, dlatego taki popularny. Kogo nie stać na przejażdżkę Fordem? Nawet najbiedniejszy znajduje jeszcze 50 groszy na kino, które

nie nakłada obowiązku zdejmowania garnituru. Bardzo ważny to punkt! Nietylko, że oszczędza tych 30 lub 50 groszy, ale nie wymaga starannej toalety u dam, a my wiemy co to znaczy!

A czyż nie jest to coś warte, że można przyjść i wyjść kiedy się chce, i oglądać program od dołu do góry lub z góry na dół, bo zwykle to wszystko jedno. A przytem, żeby program był jak najgłupszy (a ileż razy jest on taki?), to jeszcze jest trochę tej muzyki... a wszystko nie trwa z anonsami dłużej niż dwie godziny — no i wieczór przyjemnie „zabity“.

Padło słowo anonse. Mam żal do tych anonsów. Otóż stwierdzam, że oglądanie ciągłych tych samych, podobnych do siebie obrazków (anonsują się zaś zwykle te same filmy), przepełniło mnie takim wstrętem do tych firm, że nie już mnie nie skłoni do robienia w nich zakupów, nawet raty i rabat. To też moim zdaniem, aby reklama kinowa mogła odnieść efekt, musi się podobać. Aby się podobać, musi być kinowa, t. j. fotogeniczna.

Nie może to być martwy napis: „Kupujcie dajmy na to guziki ebonitowe“. Musi to być akcja, naturalnie dowcipna, z której pointa w formie konieczności kupowania guzików sama się wysnuje. Takich reklam widzi się niestety jeszcze bardzo mało. Reklama kinowa stała się smutną koniecznością. Oszczędzić

ludziom tę gorzką pigułkę, wy, w których to jest moca!

Wspomniałem o słabych filmach. Na filmie okazuje się dowodnie, jak rozwój cywilizacji materialnej wyprzedza duchową. Słowo, idea, nie może prosto nadążyć za szybkoim ruchem kręcącej się taśmy. Tak więc kino wybudowało sobie gigantyczne atelier, sporządziło sobie oślepiające „jupitery“, znalazło nowe środki ekspresji, spowodowało deszcz gwiazd filmowych, znalazło swych reżyserów, nie znalazło tylko swych literatów, ludzi piszących dla kina. obrazami, a nie pojęciami. Tak więc tylekroć widziwy wspaniałe wykonanie, ożenione z najnudniejszą, najnaiwniejszą fabułą, którą koronuje naturalnie „happy end“. „Happy end“, to ów sakramentalny całus dwumetrowy, kończący wszystkie te filmowe opowieści, to poczętwe ogniśko domowe, które się rozpala po zgaseeniu wszystkich ogni, to owe optymistyczne wodewilowe zakończenie, które widza z jakąkolwiek kulturą, przyprawia o obrzydzenie...

Ile razy jestem w kinie, tyle razy drę przed jednym momentem: odwarżaniem pewnych dźwięków i szmerów, wynikających z akcji. Lubują się orkiestry w tych fatalnych efektach. I tak na ekranie zatrząskują drzwi, w orkiestrze daje się słyszeć mniej lub więcej jednocześnie jakiś stuk. Na ekranie dziecko płacze; wytresowany członek orkiestry (ojciec rodziny), naśladując to „darcie“ się

niemowlęcia. Gwizd lokomotywy, dźwięk, powstający z „mordobicia“, strzały rewolweru, wszystko to naśladują przed ekranem „żywem“. Dla mnie są to chwile bardzo przykre. Najpierw wstąpienie ekranu z tą ilustracją nie zawsze się udaje. Powtórę zaś, imitowanie niektórych dźwięków z poniechaniem wszystkich innych szmerów, hałasów, rozmów, śpiewu i t. p., odrywa bardzo niemiłe uwagę od śledzenia toku akcji. Jest to niepotrzebne podkreślanie pointy. Jest to odbieranie widzowi tej złoty, którą on kocha i którą kompletuje własną fantazją.

Idę nawet dalej i twierdzę, że ten cichy teatr nie byłby tak lubiany, gdyby wprowadzono idealne choćby zespolenie go z głosem. Podobno też nie cieszą się powodzeniem filmy kolorowane. Już zawiele w nich rzeczywistości. Gra tu rolę to samo prawo psychiczne, które sprawia, że dziecko woli laleczki proste i ledwo szkicowane od tych, które mówią „mama“ i zawracają oczyma.

Na zakończenie tej pogadanki wyrażę myśl: czyby nasi kiniarze nie zechcieli wreszcie wprowadzić nowości, która bardzo się przyjęła zagranicą, mianowicie kombinacji kabaretu z kinem. Chwile spędzone w takich kinach zaliczam do bardzo miłych. Zresztą o ile wiem, zaprowadzono je w Łodzi i cieszą się tam wielkim powodzeniem. A może i Kraków...

Ludwik Tomaneł.

Atrakcyjna gościna zagranicznej drużyny w Krakowie.

Po długim przymusowym „puście”, na który publiczność krakowska była skazana, z powodu braku spotkań z drużynami zagranicznymi, — dzięki godnej pochwały inicjatywie mistrza wskiej drużyny Krakowa, oba dni Świąt Wielkanocnych przyniosły publiczności sportowej naszego miasta, prawdziwie atrakcyjną ucztę sportową.

Białoczerwoni nie zawiedli. Wysokiej klasy gości przeciwstawili grę ambitną, technicznie i kombinacyjnie niewiele ustępującą grze przeciwnika. To też nie dziwnego, że boisko Cracovii oglądało dawno niewidziana w naszym mieście tłumy publiczności.

I tylko podkreślić musimy, że, jaki publiczność sportowa całej Polski mieć musi do warchołstwa, panującego obecnie i w dziedzinie sportu, a przedewszystkiem do inicjatorów rozgrywek, którzy pozbawili na długi okres czasu, miłośników widowisk sportowych, możności oglądania prawdziwej, wysokoklasowej gry.

W pierwszym dniu Świąt Wielkanocnych wobec 3.000 widzów na boisku Cracovii odbyło się pierwsze spotkanie

GRACOVIA — VASAS,

które przyniosło wynik nierozstrzygnięty 0:0.

Na boisko rozmokłe po ulewnym deszczu wbiegają Węgrzy, witani hucznymi oklaskami, po chwili Cracovia, w normalnym składzie z Ptakiem na lewym skrzydle. Po wymianie mów powitalnych i wzajemnych podarków (Cracovia i Vasas rozgrywa rokrocznie tradycyjne spotkania) drużyny obierają stanowiska, — Cracovia z wiatrem, Sędzia p. Seidner odgrywa początek meczu.

Pierwszy kwadrans gry należy niepodzielnie do miejscowych, którzy przeprowadzają ładne ataki kombinacyjne, głównie prawą stroną napadu. Kilka niebezpiecznych sytuacji podbramkowych, ratuje z trudem trio obronne gości. Pewoli gra wyrównuje się, a czerwono-niebiescy przejmują inicjatywę. Węgrzy pokazują „długie pazury”, jednakże czują się fatalnie na rozmokłym gruncie, z którym znacznie lepiej oswajają się miejscowi. W okresie tym Wiśniewski w bramce obronił niemal nieuchronny strzał centra gości Jelinka.

Po pauzie Cracovia więcej w defenzywie, przyczem odznaczają się doskonale tyły. Napad gra słabo, widocznie przemęczony. Na kilka minut przed końcem Wiśniewski, znajdujący się obecnie w doskonałej formie, broni przytomnie „świątyni” Cracovii od nieuchronnego gola.

Przy przepięknej słonecznej pogodzie, wobec 6-cio tysięcznych tłumów, rozegrane w drugim dniu Świąt Wielkanocnych spotkanie

GRACOVIA — VASAS

zakończyło się powtórnie wynikiem remisowym 2:2 (1:1).

Wyniki obu dni mówią same za siebie. Oba spotkania to nie beznadziejna kopanina drużyn krajowych, różniących się niejednokrotnie o klasę od siebie, która kończy się niemalże dwucyfrowym wynikiem, to zacięta walka o każdą piłkę, gdzie każdy z graczy wkłada w grę całą swą uwziętość techniczną, rutynę i ambicję.

Grę rozpoczyna z wiatrem Cracovia, nadając odrazu błyskawiczne tempo. Z kaledonoską szybkością suną wzajemne ataki, krytyczne sytuacje podbramkowe trzymają nerwy widza w napięciu. Obie strony dają koncert gry. Po pierwszym okresie gra trzyma się środka dzięki doskonałej dyspozycji, w jakiej pracują obrony obu drużyn.

Wreszcie jeden z żywiołowych ataków miejscowych, prowadzony środkami, przynosi npragnioną bramkę. Wśród gęstwin nóg graczy, tłoczących się pod bramką Węgrów wyławia piłkę Kaluża i strzela ostro. Przytomny bramkarz gości broni w ostatniej chwili pięścią.

Piłkę dostaje Gintel i niezwykle przytomnie plasuje ją silnym półwysokim strzałem w lewym rogu bramki w 18 min.

Goście „obstupierają” publiczność oszalając z radości. Długo niemilkąca burza oklasków była zasłużoną nagrodą białoczerwonych.

Podrażnieni goście z iskrą „magyarskim” temperamentem zrywają się do walki. Na nie doskonale pracujących pomocników Cracovii, na nie ofiarności obrońców. Sławny strzelec gości Takács uzyskuje z podania Jelinka przez mistrzowski strzał głową „hat-trick” wyrównanie w niespełna 10 minut po golem Cracovii. Do pauzy pozostaje rezultat niezmieniony.

Po pauzie wracają obie drużyny na boisko, ożywione chęcią zwycięstwa. Od samego początku Vasas silnie naciska i cały okres po pauzie ma znacznie więcej z gry od miejscowych. Dopiero właściwie w tym okresie pokazali Węgrzy jak potrafią grać. Błyskawiczne tempo, precyzyjne kombinacje, doskonała orientacja i opanowanie piłki, oto niezwykle walory, którym musieli przeciwstawić miejscowi ambitny i umiędlony opór. Udało im się to w całej pełni. Kilkakrotnie wydawało się, że Węgrzy zdobędą nieuchronnie bramkę, lecz zawsze w ostatniej chwili umiejętna interwencja obrony uchroniła białoczerwonych od gola.

W końcu jednak musieli skapitulować. Długi strzał broni pięścią Wiśniewski, nadbiega Jelinek i niskim strzałem w 20 min. umieszcza

piłkę w siatce Krakowian. Konsternacja na boisku i na „widowni”, radość wśród gości owacyjnie ściskających „bohatera chwili”.

Naprawdę Cracovia zrywa się do ataku, pomoc gości stanowi zaporę nie do przebycia. Wreszcie energiczny wypadek doskonałego Nawrota, zostaje uwieczony sukcesem. Otrzymawszy piłkę wysuwa się on naprzód i mimo, iż z obu stron obrońcy Vasasu zabiegają mu drogę biorąc go w kleszcze, niskim strzałem plasuje obok wybiegającego bramkarza gości piłkę w prawym rogu bramki w 28 min. Publiczność, tracąca już nadzieję wyrównania przyjmuje ten sukces ulubionej w gródzie podwawelskim drużyny z entuzjazmem. Rozpoczyna się ostatnia faza gry, najmniej zajmująca. Cracovia broni się energicznie, a nawet dwukrotnie ma sposobność podwyższyć zwycięski wynik. Gwizdek sędziego kończy to niezwykle emocjonujące spotkanie.

Przechodząc do oceny drużyn w obu dniach, należy podnieść dobrą formę obu drużyn. U gości w oba dni najlepszą częścią drużyny był napad, w którym odznaczali się na cenzurę Jelinek, łącznicy Szatnikiewicz i Takács, może nieco za leniwy, na skrzydle Himmer. Słabszą znacznie była gra tyłów gości, zwłaszcza w pierwszym dniu.

U białoczerwonych na specjalne wyróżnienie zasłużyli w oba dni trio obronne. Wiśniewski w bramce był chwilami wprost fenomenalny. Jego angielski spokój, umiejętne ustawianie się, przytomność umysłu uchroniły białoczerwonych od porażki. Zastawniak senior i Bil w obronie pewnym i dalekim wykopem i szybką orientacją uniemożliwiali niespodzianki.

W pomocy w oba dni doskonałym był Zastawniak junior, Chrusciński pracowity, Kahan w pierwszym dniu słaby, w drugim dobry.

W ataku doskonałym był nieustrudzony senior Cracovii, kierownik napadu Kaluża, pracowity i bystry, inteligentnie prowadzący ataki. Sekundowali mu dzielnie, dźbry technicznie Nawrot i Kubiński na skrzydle. Słabsze punkty drużyny stanowili nieco za powolny Gintel, brak ten zastępujący olimpijskim spokojem,

Pierwszy sukces polskiej ekipy hipicznej w Nicei.

(Telegram własny „N. Reformy”).

Warszawa, 19 kwietnia. Z Nicei donoszą: W pierwszym dniu międzynarodowych zawodów hipicznych, w konkursie o nagrodę „Prix du Comité de Fete de Sport” pierwszą nagrodę zdobył por. Tarnawski i 10 p. ulanów na koniu „Hamlet” łącznie z kpt. Montegnon i por.

Bras nie będący w pełni treningu Ptak na lewym skrzydle.

A teraz parę słów o arbitrach. O ile p. Seidner w pierwszym dniu nienajgorzej spełnił swe zadanie, o tyle p. Arczyński w dniu wczorajszym swoim, mylnymi rozstrzygnięciami, wywoływał śmiechy i protesty wśród publiczności i graczy, to też epitety w rodzaju „kalosza” sypały się, jak z rogu obfitości.

Nie skrzywdził jednak nikogo, gdyż błędami swymi sprawiedliwie obdzielił obie strony.

Tłumy publiczności, opuszczające boisko białoczerwonych z ożywieniem komentowały emocjonujące spotkanie. Kto wie, jak długo znowu będziemy pościć?

rom. h.

CZARNI — JUTRZENKA 6:1 (2:0).

Drużyna Czarnych kroczy od zwycięstwa do zwycięstwa. Po ostatnich wygranych z Wartą poznańską i sensacyjnej zwycięstwie nad Pogonią lwowską, pogromili lwowiacy krakowską Jutrzenkę. Trzeba jednak przyznać, iż drużyna Czarnych porobiła od zeszłego roku ogromne postępy. Gracze stoją na stosunkowo dość wysokim poziomie technicznym, przyczem wyróżniają się prawa strona ataku, środkowy pomocnik i doskonały bramkarz Drapała.

U Jutrzenki coś się nie klei. Stosunkowo najlepsza obrona i bramkarz, którzy ratowali, co się dało. Atak gra bez planu, chaotycznie i jedynie dorywczo przebojami zagrażał bramce Czarnych.

W pierwszej połowie gry przewaga Czarnych, którzy w 15 m. zdobywają pierwszą bramkę z rzutu karnego. Szereg ładnie przeprowadzonych ataków zostaje uwieczony drugą bramką, zdobytą przez prawego skrzydłowego. W tej połowie gry Jutrzenka nie uzyskuje przyznanego jej rzutu karnego.

Po przerwie Jutrzenka przez pierwsze 10 minut naciska silnie. Krumholz z ładnego przeboju strzela bramkę. Wyrównanie wisi w powietrzu. Czarni jednak otrzasa się powoli i wytrzymując doskonale tempo, stają się panami sytuacji. Cztery dalsze bramki padły z pięknych kombinacji Jwówiaków, którzy zwłaszcza pod koniec rozegrali się na dobre. Sędziował d. drze p. Rutkowski. Publiczności około 300 osób, przeważnie zwolenników Jutrzenki, którzy swoje niezadowolenie wyładowywali na osobie nieszczęśliwego „kalosza”.

KONFERENCJA W SPRAWIE ROZŁAMU PIŁKARSKIEGO W KATOWICACH.

W dn. 24 b. m. odbędzie się z inicjatywy zarządu P. Z. P. N-u specjalnie zwolana konferencja związków okręgowych przy udziale również zwolenników Ligi. Konferencja ma na celu zlikwidowanie rozłamu, to też należy sobie życzyć, by wydała ona jak najlepsze rezultaty. W powyższym zebraniu weźmie również udział delegacja Związku Związków sportowych wyznaczona w sprawie załatwienia konfliktu oraz reprezentanci polskiego kolegium sędziów.

BIEG SZTAFETOWY GRACOVII.

W dn. 18 bm. odbył się na przestrzeni 4.500 metrów (1100 X 800 X 800 X 1200 X 600) sztafetowy bieg Cracovii na przełaz. Start i meta w Aleji 3-go Maja. W biegu wzięło udział sześć drużyn w tym dwie z Cracovii, po jednej wystawiły Wisła, Jutrzenka, Makkabi i A. Z. S. Zwycięstwo odniosła drużyna AZS. W czasie 11:44,8, wyrzucając tem samem z rąk drużyny Cracovii piękną statuetkę artysty rzeźbiarza (czecotta „Na starcie”, która przeszła już w ręce białoczerwonych w wypadku ich 3-go zwycięstwa, dotychczas bowiem dwukrotnie zwyciężyła w tej konkurencji Cracovia.

DLACZEGO NOWOSIELSKI NIE JEDZIE DO RZYMU?

Jak wiadomo przed tygodniem odbyły się w Warszawie eliminacyjne zawody lekkoatletyczne celem wybrania na ich podstawie reprezentacji Polski na match Polska-Włochy, jaki odbędzie się 21. b. m. w Rzymie. Do zawodów tych wyznaczony został z Krakowa Nowosielski (Cracovia), który zajął drugie miejsce w skoku w dal z wynikiem 6.30 m. Do reprezentacji jednak nie został wybrany, a jego miejsce wyznaczone Cejzika (Polonia), a jako rezerwę Dobrowolskiego (AZS — Warszawa).

Już od roku 1924 datuje się stanowisko Nowosielskiego w polskiej lekkiej atletyce. W roku tym na zawodach eliminacyjnych przedolimpijskich uzyskał on pierwsze miejsce, skacząc 6.26 przed wszystkimi ówczesnymi mistrzami — na Olimpiadę nie pojechał, bo był zbyt młody. Reprezentant nasz w tej konkurencji Sośnicki (Polonia) skacze w Paryżu 6.87 (1), podczas gdy Nowosielski w tym czasie 6.50 m. W roku następnym na mistrzostwach Polski w Krakowie zajmuje z różnicą półcentymetrową drugie miejsce, mając 6.62½, a Cejzik miejsce piąte 6.13. Wreszcie w ubie-

głym roku w mistrzostwach Polski osiąga Nowosielski drugie miejsce 6.38, a Cejzik trzecie 6.17, a najlepszy wynik pierwszego jest 6.51, podczas gdy Cejzik, jako drugi reprezentant Polski na matchu Jugosławja-Polska ma tylko 6.27 m.

Ostatnio znów Cejzik wogóle nie startował do skoku w dal, a Dobrowolski uzyskuje 6.70 m. Tyle przykładów jest dowodem, że Nowosielski został niesprawiedliwie pominięty przy ustalaniu reprezentacji państwowej, w której miejsce mu się słusznie należy, zdaje się dlatego, że z Krakowa pochodzi, gdyż wyniki potwierdzają, że, nie ujmując wielkości Cejzika, w skoku w dal jest od niego lepszy.

Wogóle można dużo mówić o sposobie, w jaki PZLA postępuje w takich wypadkach ze zawodnikami, jak ich wogóle nie zawiadamia o zawodach, a na nich zupełnie się nimi nie zajmuje, a o wyborze reprezentacji dowiadują się „prywatnie”. Mogliby sobie przypomnieć panowie z PZLA, że pierwsze reprezentacje państwowe w piłce nożnej były ustanawiane, choćby z uszczerbkiem dla samego składu, w ten sposób, aby zadowolili wszystkie dzielnice kraju.

DO CZEGO PROWADZI ROZWYDRZENIE SPORTOWE.

W ostatnich czasach zdarzyły się zagrane tragiczne wypadki, które zwróciły uwagę ogółu na niektóre patologiczne objawy, występujące w dziedzinie sportu na tle rozwijania klubowego i lokalnego, a które wstrząsnęły całym światem sportowym.

Niedawno bowiem w miejscowości Lezignan, we Francji, gracz tego klubu Visser pozbawił się życia, strzelając sobie w usta, za przykładem swego przyjaciela Coscolla, pod wpływem kłeski, jaką drużyna jego poniosła w spotkaniu z drużyną Racing Club NARBONNAIS.

Podobne wypadki świadczą niezwykle ujemnie o zwyrodnieniu idei sportowej. Przeciwnik w sporcie to współzawodnik, a zwycięstwo winno być nagrodą zasłużoną dla lepiej pracującego, a bodźcem dla pokonanego. Do zwycięstwa zaś nie prowadzi chorobliwa psychoza, lecz umiejętna i systematyczna praca w przygotowaniu.

SEZON LEKKOATLETYCZNY W KRAKOWIE ZAPOWIADA SIĘ DOBRZE.

Krakowska lekka atletyka ruszyła rażno ze startu. Mimo wczesnego sezonu czołowi zawodnicy znajdują się już w dobrej formie, czego dowodem wyniki uzyskiwane kilkakrotnie w

Najtańszem źródłem zakupu

podur, porfum, wód kolonjskich, oraz 45 w z kich przyborów toaletowych, jest

PEREUMERIA ULMANNA

Kraków ulica Karmelicka 26.

Marienbad

Perła czeskich zdrojowisk

40 światowych źródeł leczniczych.

Naturalne kąpiele gazowe, żelazne i borowinowe (Biotne).

Sezon od końca kwietnia do końca września. — W 1 ym i ostatnim sezonie znaczne zniżki. 50% zniżka powrotna na wszystkich kolejach czesko-słow. — Połączenie telef. oraz lotnicze wprost z Warszawy i t. d. — Prospekty i wszelkie informacje we wszystkich językach bezpłatnie. — Z zapytaniami należy się zwracać do Gminy „Bürgermeisteramt” w Marienbadzie. 383

ostatnich dniach. I jak Gieraltowski (Cracovia) w rzutach oszczepem osiągnął 51.80 m, dyskiem 37.20, kulą 11.80. Masny (Cracovia) w rzucie dyskiem 36.70.

TURNIEJ ZAPASNICZY W NOWOŚCIACH W CZASIE ŚWIAT.

W oba dni świąteczne odbył się cały szereg emocjonujących spotkań zapasniczych, które daly następujące wyniki:

Niedziela: Brylla (G. Śląsk) z Bajerem (Niemcy) nierozstrzygnięty; Thomson (murzyn) zwyciężył Ferestanoffa (Bulgaria) w 7 min. „souplessem”; Prohaska (Czechy) pokonał Nestroema (Szwecja) podw. noksem w 32 min.; Szczerbiński (Warszawa) Laina (Finlandja) w 6 min. przednią pasem.

Poniedziałek: Poschoff (Frankfurt) z Nestroemem (Szwecja) remis; Thomson (Indje Wschodnie) pokonał Solara (Austria) w 18 min.; Stecker odniósł ładne zwycięstwo nad Niemcem Bajerem w 22 min.; Laina (Finlandja) pokonał Ferestanoffa (Bulgaria) w 28 min.

W dniu dzisiejszym odbędzie się oczekiwane przez wszystkich z ciekawością spotkanie do rozstrzygnięcia Stecker-Prohaska, poatem walczy Nestroem z Bryllą, Poschoff z Ferestanoff, oraz Thomson z Bajerem.

WYNIKI ZAWODÓW KRAJOWYCH.

Warszawa. Polonia — Warszawianka 4:2 (2:1). Warszawianka wystąpiła w osłabionym składzie. Do pauzy silna przewaga Polonii, po pauzie również, zwłaszcza, że Warszawianka gra w dziesiątkę. Bramki dla zwycięzców zdobyli: Alaszewski 2, Hamburger i Braun, dla Warszawianki Jung i Redlich. Publiczności około 4.000 osób, sędzia p. kap. Obrubanski b. dobry.

Wisła — Legja 4:1 (3:1). Wisła miała lekką przewagę przez cały czas meczu. Wyróżnili się Adamek, Balcer, Makowski i Kotlarezyk. Bramki zdobyli dla zwycięzców Adamek (2), Czulak i Wójcik, dla Legji Lańko.

Łódź. Turysty — Wisła 5:1 (1:1). Wysokocyfrowa porażka drużyny czerwonych, w której debiutował w napadzie Wójcik II, b. gracz Cracovii, na centrze grał Reymann III-ci. Do pauzy gra równa, po pauzie Turysty mają przewagę, w wyniku której zdobywają 4 punkty. Publiczność owacyjnie zęgnęła Turystów schodzących z boiska.

Ł. K. S. — T. K. S. 4:1 (3:1). Bramki dla zwycięzców zdobyli Gadomski (2), Durka i Sowiak, dla T. K. S. Herbstreich.

Lwów. Pogoń — Hermesa 4:1 (0:1). Zawody towarzyskie. Stały one na dosyć niskim poziomie. Bramki zdobyli dr. Garbień 1, Kuchar 3.

Bielsko. B. B. S. V. — „Hakoah” 7:2 (4:2). B. K. S. — Wacker (Bytom) 3:2. B. K. S. — Hakoah 3:1. B. B. S. V. — Wacker 3:0.

Nowy Bytom. Pogoń — Deichsel (Zabrze) 3:2 (3:2). Niemcy grali ostro i brutalnie.

Wielkie Hajduki. Ruch — K. S. G. (Mysłowice) 4:1 (2:1).

Królewska Huta. Amatorski K. S. — V. F. R. (Gliwice) 3:3 (3:1).

Siemianowice. K. S. O. 7 — Śląsk 6:4 (0:3).

Katowice. Pogoń — Policjny K. S. 1:3 (0:3).

WYNIKI ZAWODÓW ZAGRANICZNYCH.

Praga. Slovan (Wiedeń) — Slavia 2:2 (0:2). Slovan — Victoria Žižkov 3:3.

Wiedeń. Admira — B. A. C. 5:2, Rapid — Rudolfsbügel 7:3, Vienna — Austria 3:2, Rapid — Vienna 5:1, Wacker — Simmering 3:0.

Budapeszt. F. T. C. — Sparta 3:1, Hungaria — Brest 3:0, Ujpesti — Sparta 5:2, F. T. C. — Hungaria 2:0.

Frankfurt. Union Žižkov — Germania 3:1.

San Sebastian. Hiszpanja — Szwajcarja 1:0.

Turyn. Włochy — Portugalia 3:1.

Drezno. Dresdener Sportclub S. C. — Penarol 4:1.

Berlin. Hertha — Penarol 1:0.

Odpowiedzialny redaktor:

MICHAŁ KONOPINSKI.

Wydawca:

Spółka Wydawnicza „REFORMA”

Spółka z ogr. odp.

WYPADANIE I ZANIK WŁOSÓW

ustają natychmiast po użyciu „ELVIROLU“
Wykonany na podstawie wieloletnich doświadczeń, jest Elvirol specjalnym środkiem do pielęgnowania włosów i pobudzającym ich korzenie do nowego wyrastania. Zalecanym jest przez profesorów i lekarzy. — Będziecie zdumieni rezultatem jego działania. — Cena Zł. 8.50. 532

Dr CASPARY & CO., Gdańsk.

Podnoście plony ogrodów

warzywnych, owocowych i kwiatowych!

Obfite plony w ogrodach warzywnych, owocowych i kwiatowych, osiąga się używaniem mieszanek nawozów sztucznych, produkowanych z mączek mięsnych, rogowych, krwi bydlęcej i potasu, wedle recept holenderskich i francuskich, a zawierających wszystkie sole odżywcze w odpowiedniej proporcji. Oferty ze sposobem użycia i tabelą rozsięwu potrzebnych ilości, wysyła odwrotnie

„SUPERFOSFAT“ fabryki nawozów sztucznych
JÓZEFA I KAROLA TOWARNICKICH S. A.
Wróblak Szlachecki, p. loco.

Nerwowi, neurastenicy

cierplący na drażliwość, słabość woli, brak energii, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śluziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymają bezpłatnie broszurę
Dr. Weisego

Słabość nerwów. **Dr GEBHARD I Ska, Gdańsk.**

FORTEPIANY

PIANINA, FISHARMONJE, GRAMOFONY.
Na raty. Olbrzymi wybór.
Nowe i używane stale na składzie.

H. SMOLARSKA
SZEWSKA 9.

NAJPIĘKNIEJSZA ozdoba każdego mieszkania — jest obraz o artystycznej wartości. Nabywacie go najtaniej w Krakowie, tylko przy ul. Florjańskiej L. 37. Wejście przez sien. Uwaga: Wehód przez sien.

KAPELUSZE

damskie 30% taniej kupi u „Antoniny“, Kraków, Florjańska L. 13, I. piętro, oficyna. — Uwaga na „sarpie“

Reklamujcie się w „Nowej Reformie“

Przewodnik handlowo-informacyjny po Krakowie

Najkorzystniejsze źródła zakupów

Herbata Herbata z „Rączką“ Juliusz Grosse Sp. z o. o. Kraków Rynek gł. 34	Aparaty i przyb. fotogr. Warszawski Skład przyborów fotograficz. Szewska 2. Tel. 1428.	Dywany i kilimy Dywany i kilimy poleca bezkonkurencyjnie tanio „DYWAN“ Tkalnia dywanów i kilimów Kraków-Podgórze Klugl 9 — tramwaj 3. Klika dla naprawy dywanów perskich i kilimów.	Ubezpieczenia Towarzystwo ubezpieczeń na życie „FENIKS“ ul. św. Gertrudy 8. tel. 273.
A. HAWELKA Kraków, Rynek gł. 34. „Pałac Spiski“ HERBATA RAN ALLA CEYLON TEA w jednym gatunku, najlepszym! W paczkach 1/8, 1/16 kg. — Dla odsprzedańców rabat!	Cukiernie P. MAURIZIO Rynek gł. 38.	Wiedza Kursa maturalnego i dokształcającego „WIEDZA“ pod osobistym kierown. prof. Bogusława Butrynowicza w Krakowie, ul. Studencka L. 14 — przygotowują tak do matury, jakoteż do wszystkich egzaminów.	Okucia budowlane MERLOWE, narzędzia rzemieślnicze, nakrycia stołowe, naczynia kuchenne, karminse mosiężne, wagi — poleca najtaniej GINSBERG, Sławkowska L. 18.
Przybory piśmienne R. A. EKSANDROWICZ Basztowa 11. Tel. 311 i 4064 Magazyn przyborów biurowych	Reklama Naitańsza reklama w „Przewodniku“ „Reformy“		

Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.

Nowe siły mężczyźni

daje „YOPUAMIN“, oddawna wypróbowany i naukowo spreparowany środek, 50 daw 12 zł. ze spos. użycia

Dr Gebhard & Co., Gdańsk.

Puder do suszenia włosów

Mia-Cara oczyszcza na sucho włosy, pozabawiając je tłustości i nadając piękną puszystość fryzurze. — Niezbędny przy sporcie i w tańcu, szczególnie nadaje się dla główek à la garçonne. — Dużo pudelko, wystarczające na dłuższy czas zł. 5.—. 534

Dr CASPARY & CO., Gdańsk.

PRAWDZIWY
SIROLIN
< ROCHE >

można znów otrzymać we
wszystkich aptekach
Polski w cenie zł. 6.50

Kto pragnie dowiedzieć się, co się w świecie dzieje, niechaj czyta i abonuje najpoczytniejszy w Polsce dziennik

**ILUSTROWANY
KURJER
CODZIENNY**

który dzięki rozległej sieci korespondentów podaje depesze z całego świata z dziedziny polityki, gospodarki, sportu, kultury i t. d. — Adres:

KRAKÓW, WIEŁOPOLE L. 1.

IV. ROCZNIK

IV. ROCZNIK

„ŚWIATOWID“
ILUSTR. KURJER TYGODNIOWY

Nakład 40.000—60.000 tygodniowo.

Najlepszy tygodnik tego typu w Polsce.

Każdy numer objętości 20—32 stron dużego formatu, zawiera przeszło 70 ilustracji, odbitych najlepszą współczesną techniką reprodukcyjną t. zw. rotograwurą i jest największą i najlepszą

Ilustrowaną Kroniką Świata

ilustrującą wszystko dziedziny współczesnego życia w Polsce i zagranicą, aktualne wydarzenia polityczne, uroczystości narodowe, wojskowe, sport, mody damskie, męskie i dziecięce, film, teatr, technikę, wynalazki, humor i satyrę.

„Światowid“ drukuje ilustrowane i sensacyjne powieści i zamieszcza konkursy z wysokimi nagrodami: szaradowe, fotograficzne i t. p.

„Światowid“ wychodzi w Krakowie, w Warszawie każdej soboty.

Cena poszczególnego numeru Zł. 1.— Prenumerata kwartalna Zł. 12.50. Zagranicą Zł. 15.—

„Światowid“ jest najpopularniejszym w Polsce tygodnikiem ilustrowanym i wyborem ilustracji i tekstu zyskał sobie niebywałe powodzenie na całym obszarze Rzeczypospolitej oraz we wszystkich środowiskach polskich zagranicą.

Wydawca i Naczelny Redaktor: **POSEŁ MARIAN DĄBROWSKI.**

Adres Redakcji i Administracji:

Kraków, Wielopole 1.